

TAMMELA

Kohteet: Yrjölän pelto, Kulmala, Ranta ja Uusi - Markkula

Kivikautisten asuinpaikkojen koekaivaus

Taisto Karjalainen 2007

MUSEOVIRASTO

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Tutkimusalueen kuvaus	4
3. Kohteet ja niiden tutkimukset	5
3.1. Yrjölän pelto	5
Arkistotiedot	5
Maastokarttaote	6
Aikaisemmat tutkimukset ja havainnot	7
Kohteen kuvaus	7
Koekaivaus	7
Havainnot ja löydöt	8
Yhteenveto	8
Diat	8
Negatiivit	9
Luettelo kartoista	9
Kartat	10
Koekuoppien pinta- ja pohjavaaitukset	11
Pintapoinnintalöytöjen GPS paikannuslukemat	11
Valokuvat	12
3.2. Kulmala	13
Arkistotiedot	13
Maastokarttaote	14
Aikaisemmat tutkimukset ja havainnot	15
Kohteen kuvaus	15
Koekaivaus	15
Havainnot ja löydöt	16
Yhteenveto	17
Diat	17
Negatiivit	17
Luettelo kartoista	18
Kartat	19 - 20
Koekuoppien pinta- ja pohjavaaitukset	21
Pintapoinnintalöytöjen GPS paikannuslukemat	22
Valokuvat	23
3.3. Ranta	24
Arkistotiedot	24
Maastokarttaote	25
Aikaisemmat tutkimukset ja havainnot	26
Kohteen kuvaus	26
Koekaivaus	26
Havainnot ja löydöt	27
Yhteenveto	27
Diat	27

Negatiivit	28
Luettelo kartoista	28
Kartat	29 - 31
Koekuoppien pinta- ja pohjavaaitukset	32
Pintapöimintälöytöjen GPS paikannuslukemat	32
Valokuvat	33
3.4. Uusi - Markkula	34
Arkistotiedot	34
Maastokarttaote	35
Aikaisemmat tutkimukset ja havainnot	36
Kohteen kuvaus	36
Koekaivaus	36
Havainnot ja löydöt	37
Yhteenveto	38
Diat	38
Negatiivit	39
Luettelo kartoista	40
Kartat	41 - 50
Koekuoppien pinta- ja pohjavaaitukset	51
Pintapöimintälöytöjen GPS paikannuslukemat	51
Valokuvat	52
3.5. Vaho, inventoinnissa löytynyt uusi kohde	52
Arkistotiedot	52
Kohdekuvaus	53
Maastokarttaote	54
4. Yhteenveto	15

1. Johdanto

Museovirasto suoritti keväällä 2006 Tammelan kaupungin kiinteiden muinaisjäännösten inventoinnin, jonka kenttätyön teki FL Petro Pesonen. Inventoinnissa löytyneistä muinaisjäännöksistä neljä kivikautista asuinpaikkaa: Tammela Yrjölän pelto (10000006575), Tammela Kulmala (10000006579), Tammela Ranta (10000006581) ja Tammela Uusi – Markkula (10000006582) sijaitsevat Gasum Oy:n suunnittelemana maakaasuputken länsilaajennuksen linjauksella.

Gasum Oy tilasi 13.3.2007 Museovirastolta edellä mainittujen kivikautisten asuinpaikkojen koekai-vaustutkimuksen. Tilaus vahvistettiin ja sovittiin, että Museovirasto tekee kesän 2007 kenttätyökautena alueella koekai-vauksia, joilla selvitetään putkilinjalla sijaitsevien esihistoriallisten kiinteiden muinaisjäännösten laajuus, luonne ja mahdollinen jatkotutkimustarve. Tutkimuskustannuksiin Gasum Oy osoitti 41 300,00 euron budjetin kuukauden pituiseen kenttätyöjaksoon ja kahden kuukauden pituisiin jälkitöihin, joihin osallistuvat kaivauksen johtaja ja piirtäjä. Budjetissa oli varattu myös rahat viiden kaivausapulaisen palkkaamiseen maastotöiden ajaksi.

Tutkimuksen johtajana toimi allekirjoittanut ja piirtäjänä Jani Jokinen. Kaivausapulaisina oli Helsingin, Oulun ja Turun yliopistojen arkeologian opiskelijoita. Tutkimuksen maastotyöt tehtiin 19.4 – 16.5.2007 välisenä aikana. Tutkimusalue käsitti noin 1300 metriä pitkän ja 30 metriä leveän kais-
taleen putkilinjaa, jota tutkittiin koekai-vaamalla yhteensä 59 neliömetrin alue. Kivikautisten asuin-
paikkojen alueelta tutkittiin peltoaukeiden osuudet myös pintapoiminnalla.

Tutkimuksissa löydettiin Yrjölän pellon, Kulmalan ja Rannan kohteissa kvartsimateriaalia, joka tuli sekoittuneesta peltomullasta. Uusi – Markkulan kohteessa löydettiin peltojen ympäröimältä metsäsaarekkeelta kivikautinen asuinpaikka, jonka maannos oli sekoittumatonta ja maassa havaittiin myös asutuksesta peräisin olevaa kulttuurikerrosta ja likamaa-alueita. Löytöinä Uusi – Markkulasta talletettiin runsaasti kvartsimateriaalia ja muutamia paloja nuorakeramiikkaa, joiden perusteella asuinpaikan iän voidaan arvioida olevan noin 3200 – 2300 eKr. Asuinpaikalla sijainnassa kalliossa oli kvartsijuonteita, joita oli ilmeisesti käytetty kvartsilouhoksena.

2. Tutkimusalueen kuvaus

Maakaasuputken linjaus kulkee Yrjölän pellon ja Kulmalan kohteissa kokonaan pelloilla. Rannan ja Uusi – Markkulan kohteissa linja kulkee suurimmaksi osaksi pelloilla ja osaksi peltojen välisissä metsäsaarekkeissa, jossa maaperä on muokkaamatonta. Peltoaukeiden maaperä on savea, joka on sedimentoitunut alueella 8800 – 7500 eKr. sijainneen Ancylysjärven pohjaan. Ancylysvaiheen loppussa Torrjonsuo ja Talpianjärvi kuroutuivat omiksi altaiksansa ja muinainen asutus asettui Talpianjärven rantaan noin 102 m mpy korkeudelle. Kaikki linjalla sijaitsevat neljä asuinpaikkaa sijaitsevat muinaisen Talpianjärven rannalla. Historiallisena aikana Talpianjärvi on kuivattu suoksi ja entinen rantatörmä on selvästi maastossa havaittavissa etenkin Kulmalan asuinpaikan kohdalla.

Tutkimusalueen peltoja reunustavissa metsäsaarekkeissa on kalliopaljastumia, joissa on kvartsijuonia, joita on seudulla yleisesti louhittu historiallisena aikana. Kulmalan tilan ladon takana sijaitsevassa metsässä on kallio, jossa on kaksi historiallisen ajan kvartsilouhintakuoppaa. Uusi - Markkulan asuinpaikan kalliolla oli myös kvartsijuonia, joista asuinpaikan työkaluihin käytetty kvartsi on todennäköisesti louhittu esihistoriallisena aikana. Alueen kvartsi on kiteytynyt juoniksi kallioperään. Alueen kallioperä koostuu svekofennisen vuorijonon juuriosista, joka on kulunut pois vuosimiljoonien aikana. Suurin osa näkyvistä kivistä on syntynyt vuorijonon poimutuksen aikana, pinta- ja syväkivet kiteytymällä erilaisista magmoista syvällä maan kuorella (Somersalo, Luppi: 2003:18).

Metsäsaarekkeissa oli osittain rusko- ja osittain podsolimaannos. Maassa oli runsaasti suuria kiviä, mikä vaikeutti alueiden kaivamista. Uusi – Markkulan metsäsaarekkeen maaperä oli edellisenä vuonna äestetty metsän kaatamisen jälkeen. Äestysurat ja runsas hakkuujäte vaikeuttivat asuinpaikan hahmottamista. Toisaalta asuinpaikka olisi ehkä jäänyt huomaamatta ilman äestysurista löytyneitä kvartsi-iskoksia.

3. Kohteet ja niiden tutkimukset

3.1. Yrjölän pelto 1000006575

Arkistotiedot

Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000006575

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus

Kaivauksen johtaja: Taisto Karjalainen

Kenttätyöaika: 19.4. – 16.5.2007

Kaivausalue: 6 m², Tutkimusalue: 3000 m²

Kunta: Tammela

Kiinteistö: 83443700040025 Yrjölä, om. Pekka Lauri Johannes Pura, os. Sukulantie 265, 30100 Forssa

Maastokartta: 202406 Torro

Yhtenäiskoordinaatit p = 6744443, i = 3314068, z = 102 – 103 m mpy (asuinpaikan keskikoordinaatti)

Tutkimukseen liittyvät löydöt: KM 36746: 1- 21, diar: 30.7.2007.

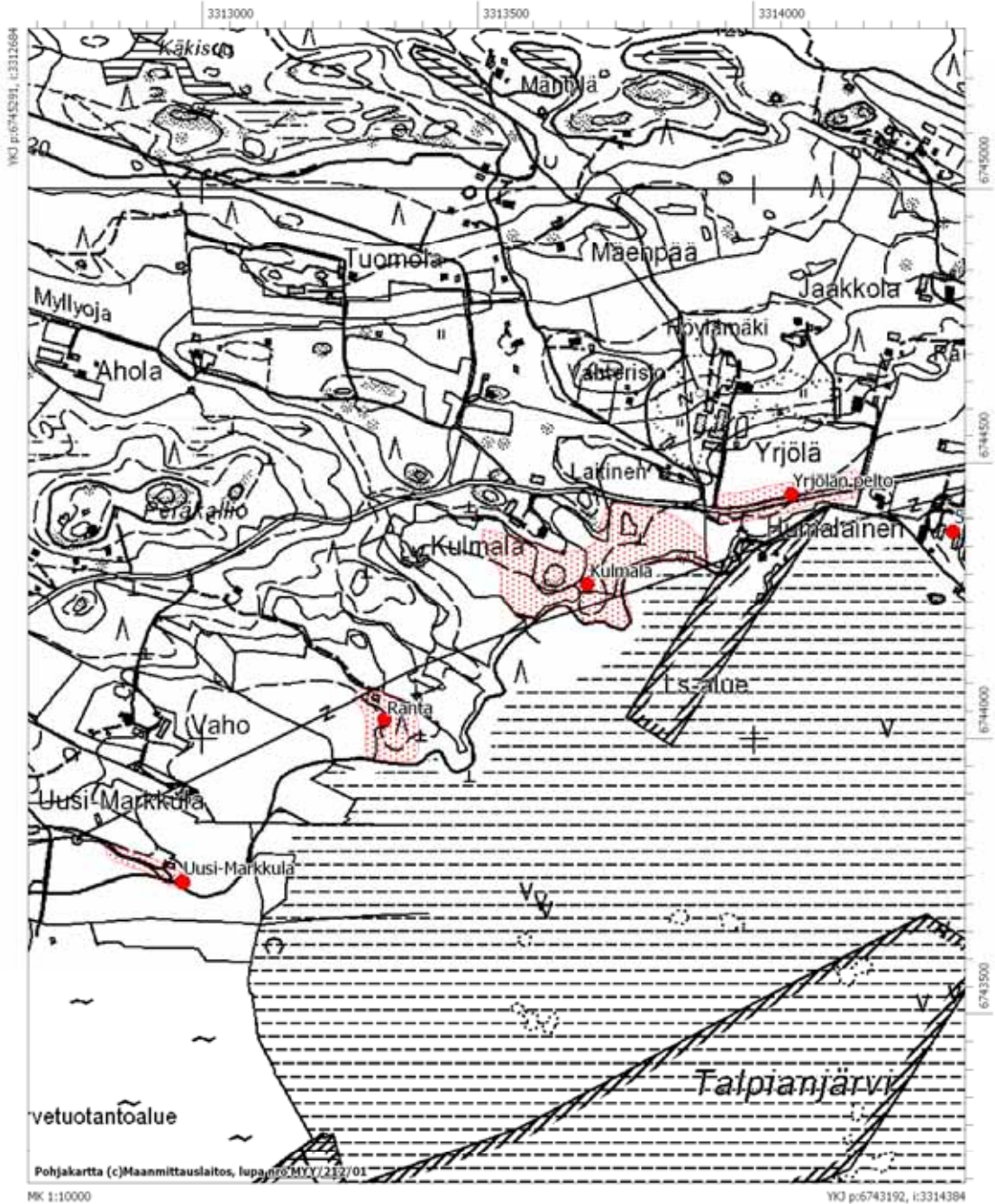
Aikaisemmat löydöt: KM 36253: 1 – 2, Diar.15.11.2006

Aikaisemmat tutkimukset: 2006 inventointi, Petro Pesonen

Kertomukseen liittyvät diat: 60400,60405,60407 - 9. Kertomukseen liittyvät negatiivit: 143934 – 5,143938.

Maastokarttaote 2402406 Torro Mk 1:1000

Tammela Yrjölän pelto 1000006575

Aikaisemmat tutkimukset ja havainnot

Asuinpaikka löytyi Petro Pesosen tekemässä Tammelan inventoinnissa vuonna 2006. Pesosen raportin mukaan asuinpaikka tarkastettiin ainoastaan välittömästä tienvarren läheisyydestä ja tuolloin arvioitiin asuinpaikan olevan todellisuudessa laajempi ja sen arvioitiin jatkuvan ympäröiville peltoaukeille. Inventoinnissa löydettiin pii- ja kvartsi-iskoksia.

Kohteen kuvaus

Tutkimusalueen koillisimmassa osassa sijaitseva Yrjölän pellon kivikautinen asuinpaikka rajautuu etelässä Sukulan tiehen Yrjölän ja Jaakkolan tiloille vievien teiden välillä. Pohjoisessa asuinpaikka-alue rajautuu noin 50 metrin päähän Sukulan tiestä. Asuinpaikka-alue sijaitsee kokonaan muokatulla pellolla, joka on viljelyksessä.

Koekaivaus

Koekaivaus aloitettiin luomalla alueelle koordinaatisto, jonka peruspaalu x: 100/y: 200 sijaitsi Gasumin kiintopisteestä 56,24 metriä suuntaan: 57 goonia. Luodun koordinaatiston x:n arvot kasvoivat suuntaan 76 goonia ja y:n suuntaan 176 goonia. X:n arvot kasvoivat samaan suuntaan kuin vieressä kulkeva maantie ja suunniteltu kaasuputkilinjaus kulkiessaan koilliseen. Kaivauksen korkeudet laskettiin valtakunnallisesta kiintopisteestä n:o 885115, joka sijaitsee kohdassa P=6739689.3 I=2476998.0 (Pultti kalliossa 70 metriä Kulmalan talon tien risteyksestä luoteeseen). Kiintopisteen korkeus on 109.60 m m.p.y. Edellä kuvatusta kiintopisteestä korkeus siirrettiin Yrjölän tienristeyksessä kohdassa P=6744409 I=3313930 sijainneeseen Gasumin kiintopistepulttiin, jonka korkeus oli 102,50 m m.p.y.

Ennen varsinaista koekaivamista alueella tehtiin pintapoiminta, jossa käytiin läpi oletetun asuinpaikan alue. Yrjölän pellon asuinpaikka sijaisi kokonaan muokatulla pellolla, joten pinnasta poimitut löydöt antoivat hyvän kuvan asuinpaikan laajuudesta. Pintapoiminnassa saatiin talteen kvartsi- ja pii-iskoksia, joiden sijainti merkittiin gps paikantimella. Pintalöytöjen levinnän perusteella alueelle sijoitettiin neljä koekuoppaa ja yksi kahden neliömetrin kaivausalue, jotka sijoitettiin riviin suunnitellulle putkilinjaukselle. Yrjölän pellon koekuoppia ja kaivausaluetta kaivettiin noin 30 senttimetrin syvyyteen, jolloin peltomullan alta tuli tasainen, harmaa savi.

Havainnot ja löydöt

Yrjölän pellon pintapoiminnassa löydettiin kvartsi- ja pii-iskoksia. Kaivausalueilta löytöjä oli ainoastaan linjan viimeisimpänä koillisessa sijainneesta koekuopassa x: 199, y: 199, josta löytyi yksi kvartsi-iskos ja liitupiipun varren palanen. Yrjölän pellon koekuopat osoittivat, että kivikautinen asuinpaikka oli peltoviljelyssä muokattu pohjasaveen saakka, eikä alueella ollut havaittavissa esihistorialliseen asutukseen liittyviä rakenteita tai kulttuurisesta toiminnasta värjäytynyttä maata. Kaivauslöydöt tulivat sekoittuneesta peltomullasta. Pintapoiminnassa talletetut pii- ja kvartsi-iskokset antavat parhaiten kuvan kivikautisen asuinpaikan laajuudesta, mutta varsinainen kulttuuri-kerros on ilmeisesti kokonaan tuhoutunut peltojen muokkauksessa.

Löytöjä talletettiin 21 alanumeroa, jotka on luetteloitu päänumerolle KM 36746. Seuraavassa taulukossa löydöt on esitetty löytölajeittain.

Laji	määrä	paino grammoina
Kvartsi-iskoksia	33	229,7
Kvartsiveitsiä	1	4,8
Kvartsiytimiä	2	114
Liitupiipun katkelmia	4	7,5
Luuta	1	1,1
Pii-iskoksia	3	10,4

Yhteenveto

Yrjölän pellon kivikautinen asuinpaikka sijaitsee kokonaan peltomaassa. Peltomulta on muokattu noin 30 cm:n syvyyteen, josta alkaa harmaa Ancyclusjärven pohjaan sedimentoitunut savi. Kaivaushavaintojen perusteella voi sanoa, että asuinpaikan rakenteet ja löydöt ovat muokkautuneet kyntökerroksen sekaan ja tuhoutumatonta asuinpaikkakerrosta ei ainakaan suunnitellulla maakaasuputkilinjalla ole jäljellä.

Diat 60399 - 60409

60399	Kulmalan kohde kuvattuna Yrjölän kohteen suunnasta NE – SW.
60400	Yrjölän pellon kivikautinen asuinpaikka.
60405	Yleiskuva putkilinjan maastosta Yrjölän ja Kulmalan kohdalla.
60407	Kaivajat Kulmalan pellossa, taustalla Yrjölän pelto, jonka ensimmäistä koekuoppaa avataan.

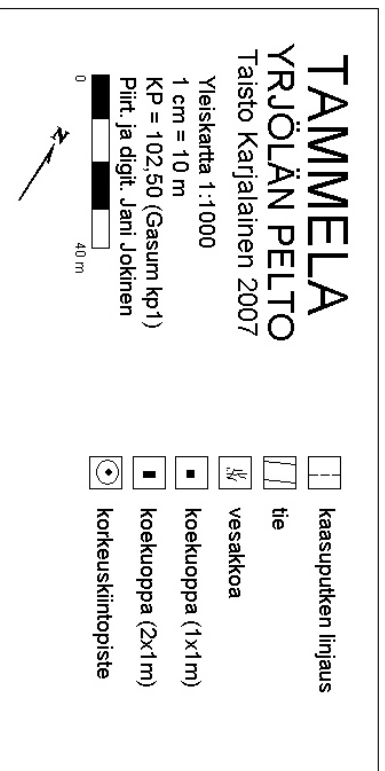
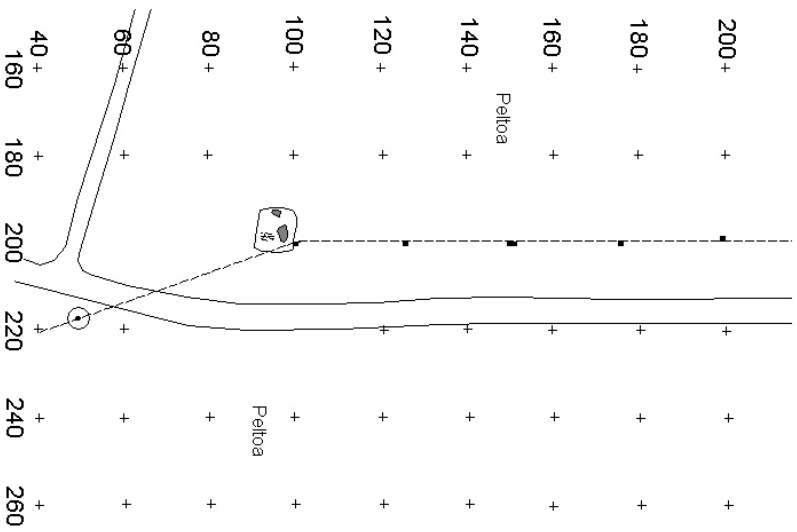
- 60408 Yrjölän pellon koekuopparivi, etualan linjakepin kohdalla on koordinaatti x:100/y:200.
- 60409 Yrjölän pellon koekuoppa x: 149 – 151/y: 200 – 201.

Negatiivit 143934 - 143938

- 143934 Näkymä Yrjölän pellon asuinpaikalta Kulmalan asuinpaikalle. Kaasuputkilinja kulkee kuvan keskellä olevan linjakepin suuntaan.
- 143935 Yrjölän pellon kivikautista asuinpaikkaa pintapöimimassa Jani Jokinen.
- 143937 Kulmalan kaivausalue: x: 348 – 250/y: 499 – 500. Syvemmälle kaivetussa ruudussa x:248/y:499 näkyy Ancyclusjärven savilustoja, jotka alkavat noin 30 cm syvyydeltä. Pellon muokkauskerros loppuu 20 cm:iin. Sama tilanne oli kaikilla Kulmalan ja Yrjölän pellon asuinpaikkojen kaivetuilla alueilla.
- 143938 Kaivajat Kulmalan pellossa, taustalla Yrjölän pelto, jonka ensimmäistä koekuoppaa avataan.

Kartat

Kohde:	Kartta:	Koko:	Mk:	s.
Yrjölän pelto	Yleiskartta	A3	1: 1000	10

Koekuoppien pinta- ja pohjavaaitusluvut mmpy.

Vaaitukset on otettu kuoppien koilliskulmista.

X	Y	Pinta	Pohja
199	199	101,8	101,49
200	175	102	101,65
200	150	102,23	101,92
200	149	102,25	101,89
200	125	102,41	102,06
200	100	102,48	102,23

Taulukko: pintapoininnassa talletettujen löytöjen GPS paikannuslukemat

YRJÖLÄN PELTO		Pii	
Kvartsi		Pii	
P:	I:	P:	I:
6744447	3314132	6744465	3314046
6744466	3313983	6744432	3314018
6744431	3313946		
6744434	3313977		
6744458	3314041		
6744469	3314047		
6744469	3314047		
6744432	3314018		
6744442	3313907		
6744461	3314150		
6744459	3314099		
6744441	3314034		
6744465	3314046		
6744446	3314063		

Näkymä Yrjölän pellon asuinpaikalta Kulmalan asuinpaikalle. Kaasuputkilinja kulkee taustan peltoaukeilla. F 143934.

3.2. Kulmala 1000006579

Arkistotiedot

Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000006579

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus

Kaivauksen johtaja: Taisto Karjalainen

Kenttätyöaika: 19.4. – 16.5.2007

Kaivausalue: 18 m², Tutkimusalue: 12000 m²

Kunta: Tammela

Kiinteistö: Kulmala 83443700020034, om. Markku Veli Tapani Koisti, os. Turuntie 37 C 27,
30100 Forssa

Maastokartta: 202406 Torro

Yhtenäiskoordinaatit $p = 6744282$, $i = 3313698$, $z = 102 - 103$ m mpy (asuinpaikan keskikoordinaatti)

Tutkimukseen liittyvät löydöt: KM: 36747: 1- 102, diar: 30.7.2007. TK

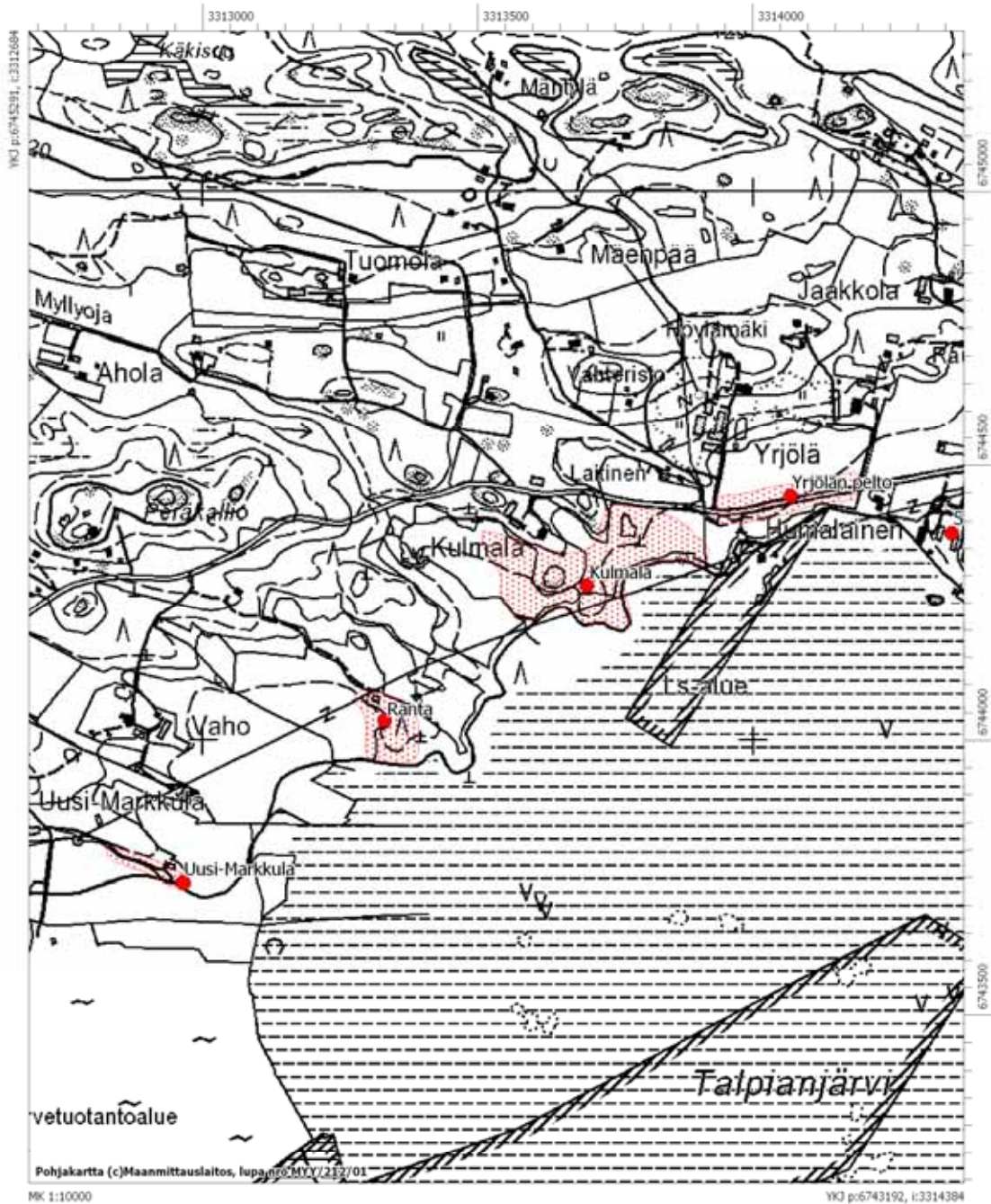
Aikaisemmat löydöt: KM 36254: 1 – 5, diar. 15.11.2006

Aikaisemmat tutkimukset: 2006 inventointi, Petro Pesonen

Kertomukseen liittyvät diat: 60399,60401 – 7, 60411 – 12. Kertomukseen liittyvät negatiivit: 143934,143936 – 143940.

Maastokarttaote 2402406 Torro Mk 1:1000

Tammela Kulmala 1000006579

Aikaisemmat tutkimukset ja havainnot

Asuinpaikka löytyi Petro Pesosen tekemässä Tammelan inventoinnissa vuonna 2006. Pesonen havaitsi laajalla alueella Kulmalan talon ympäristössä useita löytöalueita ja epäili, että alueella saattaa olla useampi asuinpaikka. Osa pelloista oli kuitenkin tarkastusajankohtana kyntämättä ja havainnot jäivät näiltä osin vajaiksi. Alueelta löydettiin kvartseja ja Pesonen arvioi asuinpaikan laajuudeksi 400 x 230 m.

Kohteen kuvaus

Asuinpaikka sijaitsee Talpianjärven pohjoisrannan ja Kulmalan talon välisillä peltoaukeilla alkaen noin 300 metriä Kulmalan talon eteläpuolelta ja päättyen Yrjölän tien risteykseen koillisessa. Suurimmaksi osaksi asuinpaikka sijaitsee viljellyllä pellolla ja maakaasuputkilinjan kohdalla alue on kokonaan muokattua peltomaata.

Koekaivaus

Ennen varsinaista kaivausta alueella tehtiin pintapoiminta asuinpaikka-alueen laajuuden kartoittamiseksi. Asuinpaikka-alueen eteläisimmät pellot olivat olleet edellisenä kesänä kesannolla ja niissä kasvoi pitkä kuloheinä, mikä ehkäisi pintapoiminnan tällä alueella. Kulmalan talosta koilliseen pellot kasvoivat harvakseltaan lyhyttä ruohoa ja näillä alueilla pintapoiminnassa saatiin talteen kvartseja, piitä ja liitupiipun katkelmia. Kulmalan asuinpaikka-alue jatkui katkeamattomana Yrjölän tien risteykseen saakka ja asuinpaikka rajattiin ulottumaan Sukulantien eteläpuolisille alueille.

Koekaivaus aloitettiin luomalla alueelle koordinaatisto, jonka peruspaalu x: 300/y: 500 sijaitsi Gausumin Yrjölän tien risteyksessä sijaitsevasta linjapaalusta 314,85 metriä suuntaan 257 goonia. Luodun koordinaatiston x:n arvot kasvoivat koilliseen, suuntaan 57 goonia, mikä oli sama suunta kuin kaasuputken linjauksen suunta koilliseen. Y:n arvot kasvoivat itään suuntaan 157 goonia. Kaivauksen korkeudet laskettiin valtakunnallisesta kiintopisteestä n:o 885115, joka sijaitsee kohdassa P= 6739689.3 I= 2476998.0 (Pultti kalliassa 70 metriä Kulmalan talon tienristeyksestä luoteeseen). Kiintopisteen korkeus on 109.60 m m.p.y.

Kulmalan asuinpaikalle sijoitettiin kolme kahden neliömetrin kaivausalueita ja kaksitoista neliömetrin koekuoppaa maakaasuputkilinjalle putken kulkusuunnan mukaisesti. Alueita kaivettiin 30 – 40 cm:n syvyyteen, jolloin peltomulta loppui ja kuopan pohjalla oli tasainen, harmaa savimaa.

Havainnot ja löydöt

Kulmalan asuinpaikan pintapoiminnassa talletettiin runsaasti kvartsimateriaalia; iskoksia, kaapimia ja ytimiä. Lisäksi alueelta löytyi piitä, liitupiipun katkelmia ja palanutta luuta. Ensimmäinen löydöllinen koekuoppa lounaassa oli x: 200 – 202/y: 499 – 500 ja viimeinen koillisessa x: 490 – 491/y: 499 – 500. Koekuopista löytyi kvartsi-iskoksia, jotka tulivat sekoittuneesta peltomullasta pinnasta noin 30 cm:n syvyydelle saakka. Kulmalan asuinpaikka oli muokattu pohjasaveen saakka, eikä alueella ollut havaittavissa esihistorialliseen asutukseen liittyviä rakenteita tai kulttuurisesta toiminnasta värjäytynyttä maata. Kulmalasta talletettiin löytöjä 102 alanumeroa, jotka on tallennettu päänumerolle KM 36747. Seuraavassa taulukossa löydöt on esitetty löytölajeittain.

Laji	määrä	paino grammoina
Hioimen katkelmia	1	44,4
Kivilaji-iskoksia	2	33,4
Kvartsi-iskoksia	205	1142,1
Kvartsikaapimia	2	5,5
Kvartsiytimiä	14	832,8
Liitupiipun katkelmia	8	16,4
Pii-iskoksia	1	1,9
Piikaapimia	1	7,1
Piiytimiä	1	7,3
Kvartsiraaka-aine kappaleita	1	121,8
Rautakuonaa	2	81,4
Rautanauvoja	1	5,9
Saviastian paloja	5	23,6
Serti-iskoksia	1	6,7
Urallisia kiviä	1	26,6

Yhteenveto

Pintapöiminnassa talletettu kvartsi- ja piimateriaali antavat parhaimman kuvan asuinpaikan laajuudesta. Kulmalan kivikautinen asuinpaikka sijaitsee suurimmaksi osaksi peltomaassa ja suunnitellun maakaasuputkilinjan osuudelta kokonaan. Peltomulta on muokattu noin 30 cm:n syvyyteen, josta alkaa harmaa Ancyclusjärven pohjaan sedimentoitunut savi. Kaivaushavaintojen perusteella voi sanoa, että asuinpaikan rakenteet ja löydöt ovat muokkautuneet kyntökerroksen sekaan ja tuhoutumattomalla asuinpaikkakerrosta ei ainakaan suunnitellulla maakaasuputkilinjalla ole jäljellä.

Diat 60399 - 60411

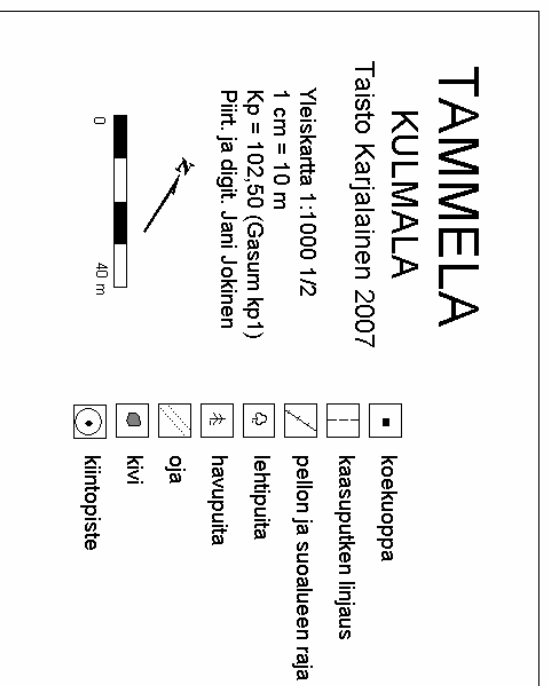
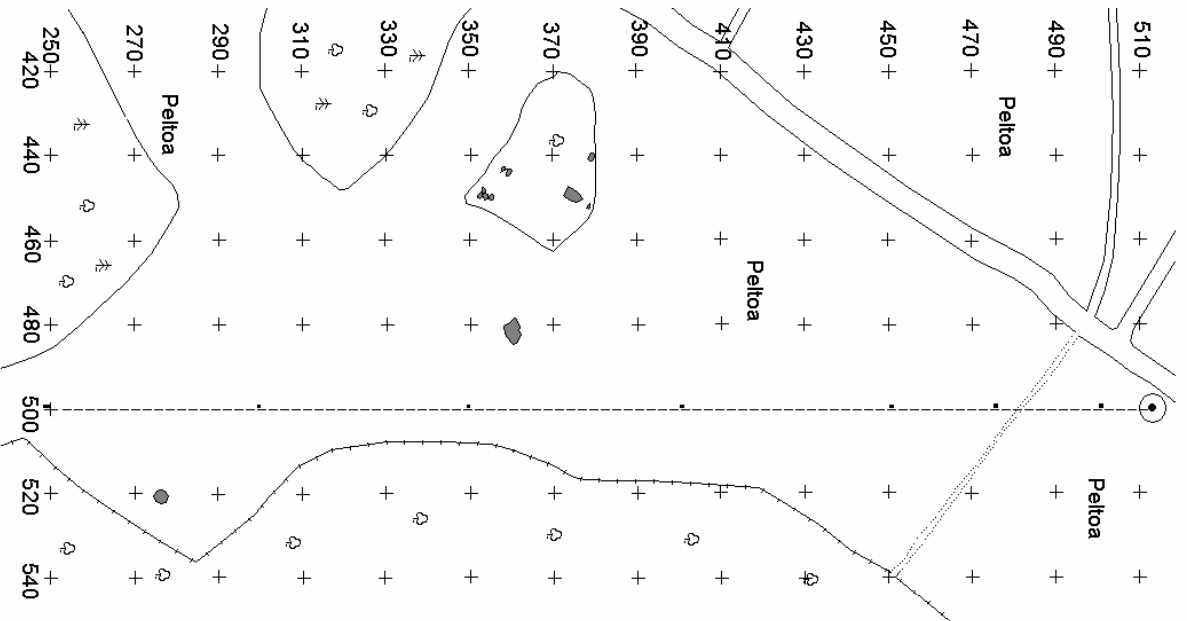
60399	Kulmalan kohde kuvattuna Yrjölän kohteen suunnasta Ne – SW.
60401	Kulmalan kaivausalue x:200 – 202/y:499 – 500 kaivettuna 35 cm:n syvyyteen.
60402	Kulmalan kaivausalue x: 217/y: 499 – 500 kaivettuna 30 cm.
60403	Yleiskuva Kulmalan kivikautisesta asuinpaikasta.
60404	Yleiskuva Kulmalan asuinpaikasta.
60405	Yleiskuva putkilinjan maastosta Yrjölän ja Kulmalan kohdalla.
60406	Kulmalan kaivausalue x: 248 - 250/ y: 499 – 500.
60407	Kaivajat Kulmalan pellossa, taustalla Yrjölän pelto, jonka ensimmäistä koekuoppaa avataan.
60410	Historiallisen ajan kvartsilouhos Kulmalan talon ladon takana kohdassa P:6744434 I:3313536.
60411	Kulmalan historiallisen ajan kvartsilouhoksen kuoppa kohdassa P: 6744446/ I: 3313531.

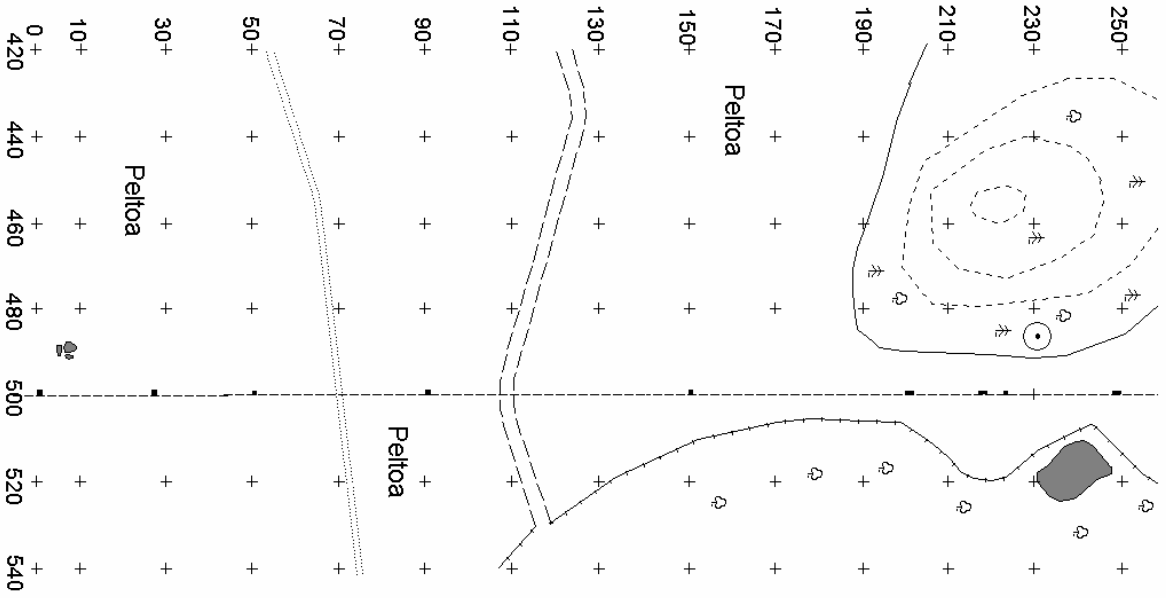
Negatiivit 143934 - 143939

143934	Näkymä Yrjölän pellon asuinpaikalta Kulmalan asuinpaikalle. Kaasuputkilinja kulkee kuvan keskellä olevan linjakepin suuntaan.
143936	Yleiskuva Kulmalan kivikautisesta asuinpaikasta.
143937	Kulmalan kaivausalue: x: 348 – 250/y: 499 – 500. Syvemmälle kaivetussa ruudussa x:248/y:499 näkyy Ancyclusjärven savilustoja, jotka alkavat noin 30 cm syvyydeltä. Pellon muokkauskerros loppuu 20 - 30 cm:iin. Sama tilanne oli kaikilla Kulmalan ja Yrjölän pellon asuinpaikkojen kaivetuilla alueilla.
143938	Kaivajat Kulmalan pellossa, taustalla Yrjölän pelto, jonka ensimmäistä koekuoppaa avataan.
143939	Kulmalan historiallisen ajan kvartsilouhoksen kuoppa kohdassa P: 6744446 / 3313531.

Kartat

Kohde:	Kartta:	Koko:	Mk:	s.
Kulmala	Yleiskartta 1/2	A3	1: 1000	19
	Yleiskartta 2/2	A3	1: 1000	20

TAMMELA
KULMALA
Taisto Karjalainen 2007

Yleiskartta 1:1000 2/2
1 cm = 10 m
Kp = 101,6 m mpy
Piirt. ja digit. Jani Jokinen

	koekuoppa (1x1m)
	koekuoppa (2x1 m)
	kaasuputken linjaus
	pellon ja suoalueen raja
	lehtipuita
	havupuita
	oja
	kivi
	korkeuskäintopiste
	viitteellinen korkeuskäyrä
	puro

0 40 m

Koekuoppien pinta- ja pohjavaaitukset mmpy.**Vaaitukset on otettu kuoppien koilliskulmista.**

X:	Y:	Pinta:	Pohja:
499	500	101,57	101,30
499	475	101,42	101,16
499	450	101,39	101,08
499	400	101,17	100,82
499	349	100,96	100,55
499	299	101,26	101,00
499	249	101,96	101,67
499	248	101,96	101,41
499	223	102,31	101,01
499	218	101,2	100,94
499	217	101,17	100,03
499	201	100,75	100,46
499	200	100,72	100,45
499	151	99,84	99,53
499	100	99,62	99,34
499	50	100,54	100,12
499	25	101,01	100,72
499	0	101,44	101,15

Taulukko: pintapöiminnassa talletettujen kvartsien GPS lukemat

P:	I:	P:	I:	P:	I:
6744402	3313821	6744363	3313833	6744350	3313886
6744344	3313709	6744365	3313877	6744350	3313886
6744344	3313754	6744330	3313800	6744386	3313388
6744362	3313700	6744311	3313698	6744349	3313763
6744418	3313777	6744311	3313698	6744350	3313886
6744344	3313826	6744311	3313698	6744337	3313594
6744383	3313898	6744330	3313592	6744264	3313645
6744295	3313720	6744377	3313837	6744258	3313639
6744397	3313891	6744583	3313887	6744258	3313639
6744397	3313891	6744392	3313665	6744364	3313899
6744349	3313818	6744340	3313884	6744364	3313899
6744271	3313606	6744351	3313794	6744337	3313563
6744325	3313736	6744400	3313885	6744353	3313846
6744341	3313797	6744274	3313739	6744363	3313825
6744344	3313891	6744274	3313739	6744314	3313514
6744284	3313694	6744280	3313575	6744261	3313602
6744321	3313711	6744280	3313683	6744319	3313545
6744351	3313857	6744267	3313673	6744350	3313827
6744271	3313708	6744312	3313593	6744285	3313594
6744270	3313678	6744252	3313643		
6744270	3313678	6744280	3313575		
6744357	3313904	6744290	3313710		
6744354	3313825	6744297	3313705		
6744277	3313678	6744413	3313638		
6744338	3313712	6744413	3313638		
6744284	3313710	6744380	3313858		
6744261	3313671	6744317	3313532		

Taulukko: pintapöiminnassa talletetun piin GPS lukemat.

P:	I:
6744267	3313673
6744311	3313698
6744290	3313710
6744285	3313746

**Kaivajat Kulmalan pellossa, taustalla Yrjölän pelto, jonka ensimmäistä koekuoppaa avataan.
f. 143938**

**Kulmalan kaivausalue: x: 348 – 250/y: 499 – 500. Kuopan pohjalla näkyy Ancylossavilustoja.
f. 143937**

3.3. Ranta 1000006581

Arkistotiedot

Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000006581

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus

Kaivauksen johtaja: Taisto Karjalainen

Kenttätyöaika: 19.4. – 16.5.2007

Kaivausalue: 20 m², Tutkimusalue: 3000 m²

Kunta: Tammela

Kiinteistö: 83444000040025 Ranta, om. Martti Raiskio, os. Markulantie 4, 31600 Jokioinen

Maastokartta: 202406 Torro

Yhtenäiskoordinaatit $p = 6744036$, $i = 3313330$, $z = 102 - 103$ m mpy (asuinpaikan keskikoordinaatti)

Tutkimukseen liittyvät löydöt: KM 36748: 1- 26, diar: 30.7.2007. TK

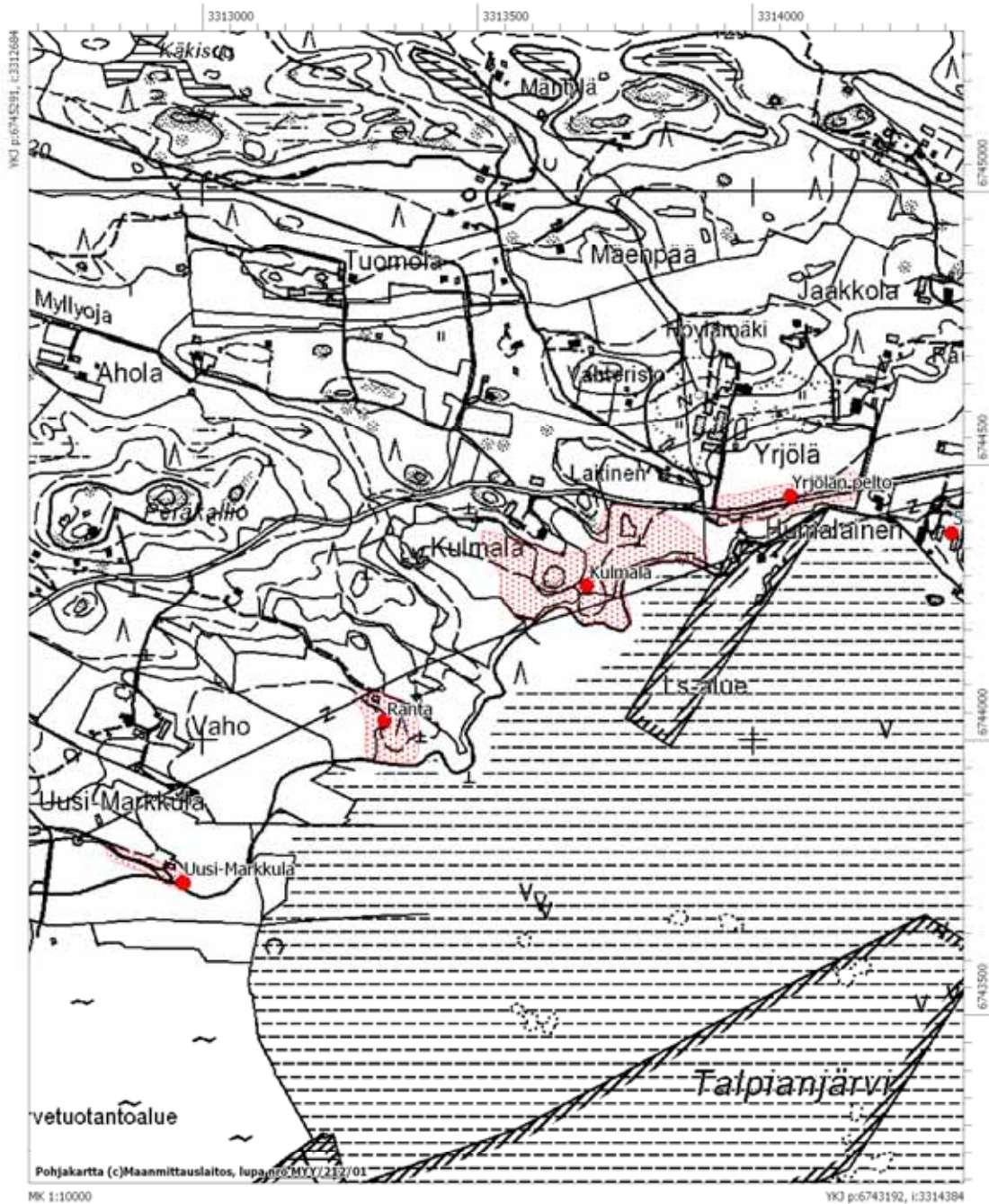
Aikaisemmat löydöt: KM 36255: 1 – 4, diar. 15.11.2006.

Aikaisemmat tutkimukset: 2006 inventointi, Petro Pesonen.

Kertomukseen liittyvät diat: 60412 - 60416. Kertomukseen liittyvät negatiivit: 143941 - 2.

Maastokarttaote 2402406 Torro Mk 1:1000

Tammela Ranta 1000006581

Aikaisemmat tutkimukset ja havainnot

Asuinpaikka löytyi Petro Pesosen tekemässä Tammelan inventoinnissa vuonna 2006. Inventoinnissa löydettiin kvartseja Vahon talosta 450 m itään olevalta pellolta ja metsästä. Metsään tehdystä koekuopasta (P=6743980, I= 3313346) löytyi runsaasti hyvänlaatuista kvartssia. Rannan asuinpaikasta osan todettiin sijaitsevan metsämaastossa, jota ei ollut aikaisemmin muokattu peltoviljelyyn.

Kohteen kuvaus

Rannan asuinpaikka sijaitsee kuivatun Talpianjärven luoteisrannalla osittain metsäsaarekkeessa ja osittain sitä ympäröivillä pelloilla. Asuinpaikan keskikoordinaatista länsilounaaseen 468 m etäisyydellä sijaitsee Vahon talo. Suunnitellun maakaasuputken linjaus kulkee kohteessa sekä peltoalueen, että metsäsaarekkeen poikki.

Koekaivaus

Koekaivaus aloitettiin luomalla alueelle koordinaatisto, jonka peruspaalu x: 700/y: 400 sijaitsi Gasumin kiintopiste 2:sta (Gasumin kp 2 sijainti P=6744084, I= 3313307) 54 metriä suuntaan 98 goonia. Gasumin kiintopiste on pellon reunassa sijaitsevan suuren maakiven päälle isketty pultti. Luodun koordinaatiston x:n arvot kasvoivat suuntaan 44 goonia ja y:n arvot suuntaan 144 goonia. X:n arvot kasvoivat samaan suuntaan kuin suunniteltu maakaasuputkilinjaus kulkiessaan koilliseen. Kaivauksen korkeudet laskettiin valtakunnallisesta kiintopisteestä n:o 885115, joka sijaitsee kohdassa P= 6739689,3 I= 2476998,0 (Pultti kalliossa 70 metriä Kulmalan talon tien risteyksestä luoteeseen). Kiintopisteen korkeus on 109,60 m m.p.y. Edellä kuvatusta kiintopisteestä korkeus siirrettiin Gasumin kiintopisteeseen 2 (P= 6744084 / I= 3313307), joka oli kiveen lyöty pultti Rannan asuinpaikan pellon reunassa ja jonka korkeus on 103,08 m m.p.y.

Ennen varsinaista koekaivamista kivikautisen asuinpaikka-alueen pelto-osuuksilla tehtiin pintapöimintää, jonka tuloksena talletettiin muutamia kvartsi-iskoksia ja joiden sijainti merkittiin gps paikantimella. Asuinpaikan kaivaus aloitettiin metsästä, jonne sijoitettiin neljän neliömetrin kaivausalue, viiden neliömetrin koeoja ja viisi koekuoppaa. Metsässä sijainneiden kaivausalueiden maaperä oli kaikilla alueilla samanlainen. Turpeen alla oli ohut multakerros, jonka jälkeen tuli ruskea rikastumiskerros ja pohjalla oli harmaa savimaa. Maaperässä oli runsaasti kiviä heti pinnasta alkaen. Kaikkien kaivausalueiden mullassa ja rikastumiskerroksessa oli muutamia hiiliä ja nokiläis-

kiä. Metsäalueelta löytyi muutamia kvartseja kaivausalueiden pintakerroksista. Rannan asuinpaikan pelto-osuuksille avatuissa koekuopissa oli samanlainen maannos, kuin Yrjölän pellon ja Kulmalan asuinpaikoilla; peltomullan alla oli tiivis savikerros ja löydetty kvartsimateriaali tuli sekoittuneesta peltomullasta. Rannan asuinpaikasta Kulmalaan päin sijaitsevat pellot tarkastettiin lapionpistoin. Alueella on tiivis savi, jossa ei havaittu mitään merkittävää, joten alueen koekuopituksesta luovutettiin.

Havainnot ja löydöt

Rannan asuinpaikalta löydettiin kvartsi-iskoksia ja – ytimiä kaivausalueilta ja pintapöiminnän yhteydessä peltoalueilta. Metsässä sijainneiden kaivausalueiden maannos oli tyypillinen kuusimetsän podsolimaannos, jossa huuhtoutuneen kerroksen sijalla on ohut multakerros. Pellolla sijainneissa koekuopissa maaperä oli sekoittunutta pohjasaveen saakka ja kulttuurikerros on ilmeisesti tuhoutunut peltoviljelyssä. Löytöjä talletettiin 26 alanumeroa, jotka on talletettu Kansallismuseon päänumerolle: KM 36748. Seuraavassa taulukossa löytöjen määrät ja painot esitetään löytölajeittain.

Laji	määrä	paino
Kvartsi-iskoksia	51	191,6
Kvartsiytimiä	3	134,4
Piiytimiä	1	7,6

Yhteenveto

Rannan kivikautinen asuinpaikka sijaitsee osittain metsässä, jonka kaivausalueilta tavattiin kuusimetsän podsolimaannos, jossa oli joitakin nokiläiskiä ja löytöinä kvartsi-iskoksia. Kohteen pelto-osuudet olivat samanlaisia kuin Yrjölän pellon ja Kulmalan kohteissa. Peltomulta on muokattu noin 30 cm syvyyteen, jonka jälkeen alkaa Ancyliusjärven pohjaan sedimentoitunut sinertävä savi. Asuinpaikan mahdolliset rakenteet ovat muokkautuneet peltomultaan ja jäljelle on jäänyt vain löytöjä, jotka ovat peräisin sekoittuneesta maakerroksesta.

Diat

60413	Rannan asuinpaikan koeoja x:683 – 684/ y: 403 – 408 tasossa 2. NW – SE.
60414	Piirtäjä Jani Jokinen työnsä ääressä Rannan asuinpaikalla.

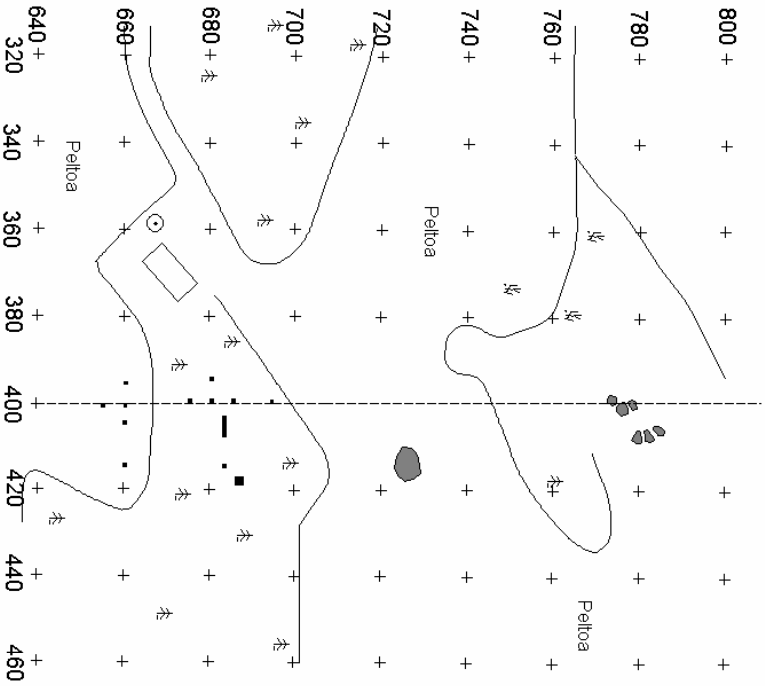
60415 Kaivajat Rannan asuinpaikan peltoaukealla.
 60416 Rannan koeoja tasossa 3, joka oli viimeinen kaivettu taso.

Negatiivit

143940 Rannan koeoja x:683 – 684/ y: 403 – 408 tasossa 2. NW – SE.
 143941 Kaivajat Rannan asuinpaikan peltoaukealla.
 143942 Yleiskuva Rannan asuinpaikasta metsäsaarekkeessa.

Kartat

Kohde:	Kartta:	Koko:	Mk:	s.
Ranta	Yleiskartta	A3	1: 1000	29
	Kaivausalue: pintavaaitus, taso 1 ja 2(pohja)	1: 20		30
	Koeoja: Pintavaaitus, taso1 ja taso 2(pohja)	1: 20		31

TAMMELA RANTA

Taisto Karjalainen 2007

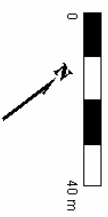
Yleiskartta 1:1000

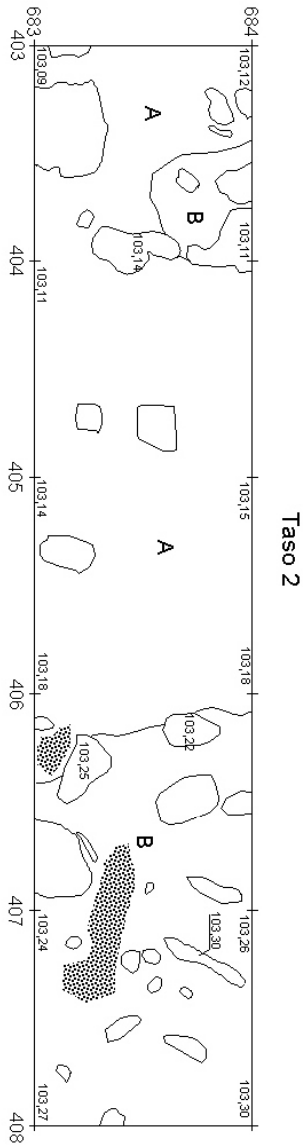
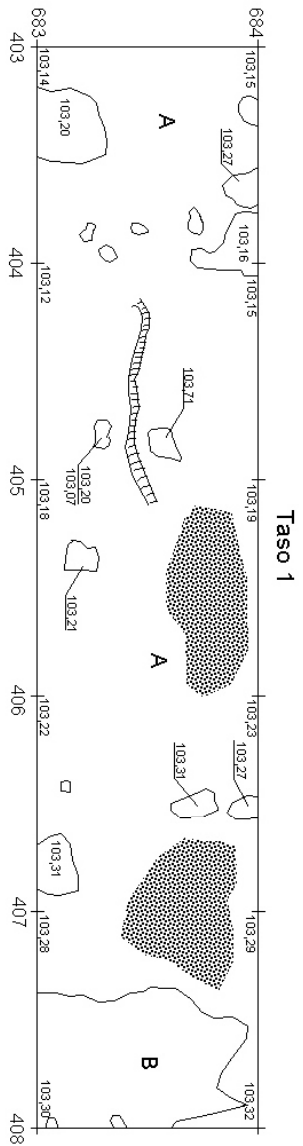
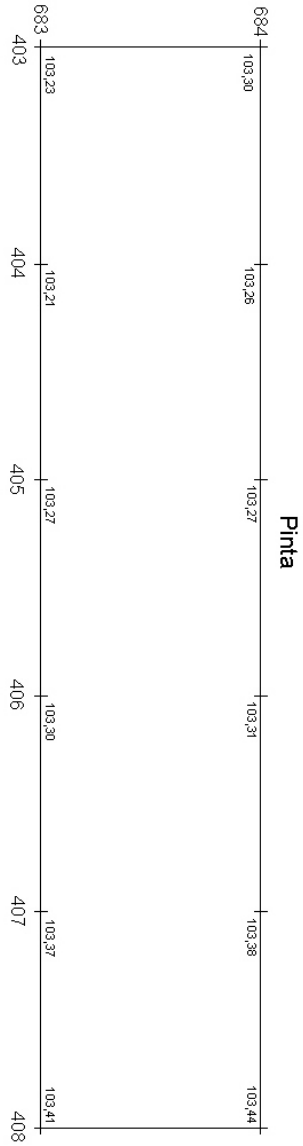
1 cm = 10 m

KP 1 (Gasum kp2) = 103,08

Piirt. ja digit. Jani Jokinen

	koekuoppa (1x1)
	coe-oja(5x1)
	kaivausalue(2x2)
	korkeuskinttopiste
	kiwi
	kaasuputken linjaus
	metсэн reuna/oja
	vesakko
	havupuita

TAMMELA
RANTA

Taisto Karjalainen 2007

Tasokartta 1:20 1 cm = 20cm

Koe-oja

Pintavaatus ja tasot 1 & 2

Kp 103,08

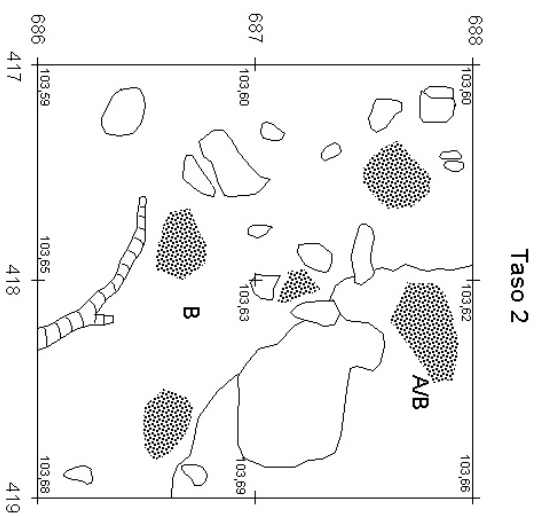
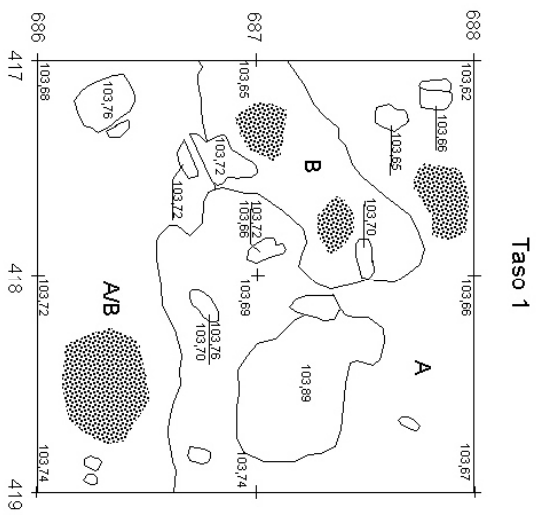
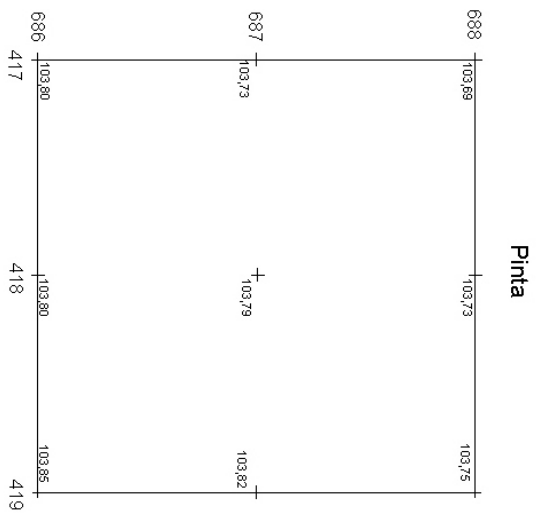
Korkeudet m mpy

Piirt. ja digit. Jari Jokinen

0 80 cm

A	huuhtoutumiskerros
B	rikastumiskerros
	nokkimaa
	vaatusluku m mpy
	kivi
	juuri

TAMMELA
RANTA

Taisto Karjalainen 2007
Tasokartta 1:20 1cm = 20cm
Kaivausalue
Pintavaatus ja tasot 1 & 2
Kp 103,08
Korkeudet m mpy
Piirt. ja digiti. Jari Jokinen

<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">[A]</td> <td>huuhtoutumiskerros</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">[B]</td> <td>rikastumiskerros</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">[stippled]</td> <td>nokimaa</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">[wavy]</td> <td>vaatitusluku m mpy</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">[circle]</td> <td>kiwi</td> </tr> </table>	[A]	huuhtoutumiskerros	[B]	rikastumiskerros	[stippled]	nokimaa	[wavy]	vaatitusluku m mpy	[circle]	kiwi	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">0</td> <td style="text-align: center;">80 cm</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">↑</td> </tr> </table>	0	80 cm	↑	
[A]	huuhtoutumiskerros														
[B]	rikastumiskerros														
[stippled]	nokimaa														
[wavy]	vaatitusluku m mpy														
[circle]	kiwi														
0	80 cm														
↑															

Koekuoppien pinta- ja pohjavaaitukset mmpy.

Vaaitukset on otettu kuoppien koilliskulmista.

X:	Y:	Pinta:	Pohja:
399	694	102,6	102,4
399	685	102,95	192,45
399	680	103,04	102,96
394	680	102,84	102,71
399	675	102,77	102,57
414	683	103,76	103,58
414	660	101,79	101,48
404	660	101,6	101,33
400	660	101,56	101,14
395	660	101,55	101,26
400	655	101,41	101,15

Pintapöiminnassa talletettujen löytöjen GPS paikannuslukemat

Kvartsi		Pii	
P:	I:	P:	I:
6744028	3313318	6744041	3313247
6744039	3313333		
6744088	3313302		
6744038	3313251		
6744038	3313251		
6744068	3313265		
6744038	3313257		
6744056	3313316		
6744008	3313305		
6744146	3313246		
6743992	3313297		
6744035	3313324		
6744035	3313324		

Kaivajat Rannan asuinpaikan peltoaukealla, asuinpaikka jatkuu taustan metsään.

f. 143942

3.4. Uusi-Markkula 1000006582

Arkistotiedot

Muinaisjäännösrekisteritunnus 1000006582

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus

Kaivauksen johtaja: Taisto Karjalainen

Kenttätyöaika: 19.4. – 16.5.2007

Kaivausalue: 15 m², Tutkimusalue: 1500 m²

Kunta: Tammela

Kiinteistö: 83444000040016 Uusi-Markkula, om. Toini Markkula oikeudenomistajat, os. Sukulantie 424, 30100 Forssa

Maastokartta: 202406 Torro

Yhtenäiskoordinaatit $p = 6743780$, $i = 3312920$, $z = 102 - 103$ m mpy (asuinpaikan keskikoordinaatti)

Tutkimukseen liittyvät löydöt: KM 36749: 1- 168, diar: 30.7.2007. TK

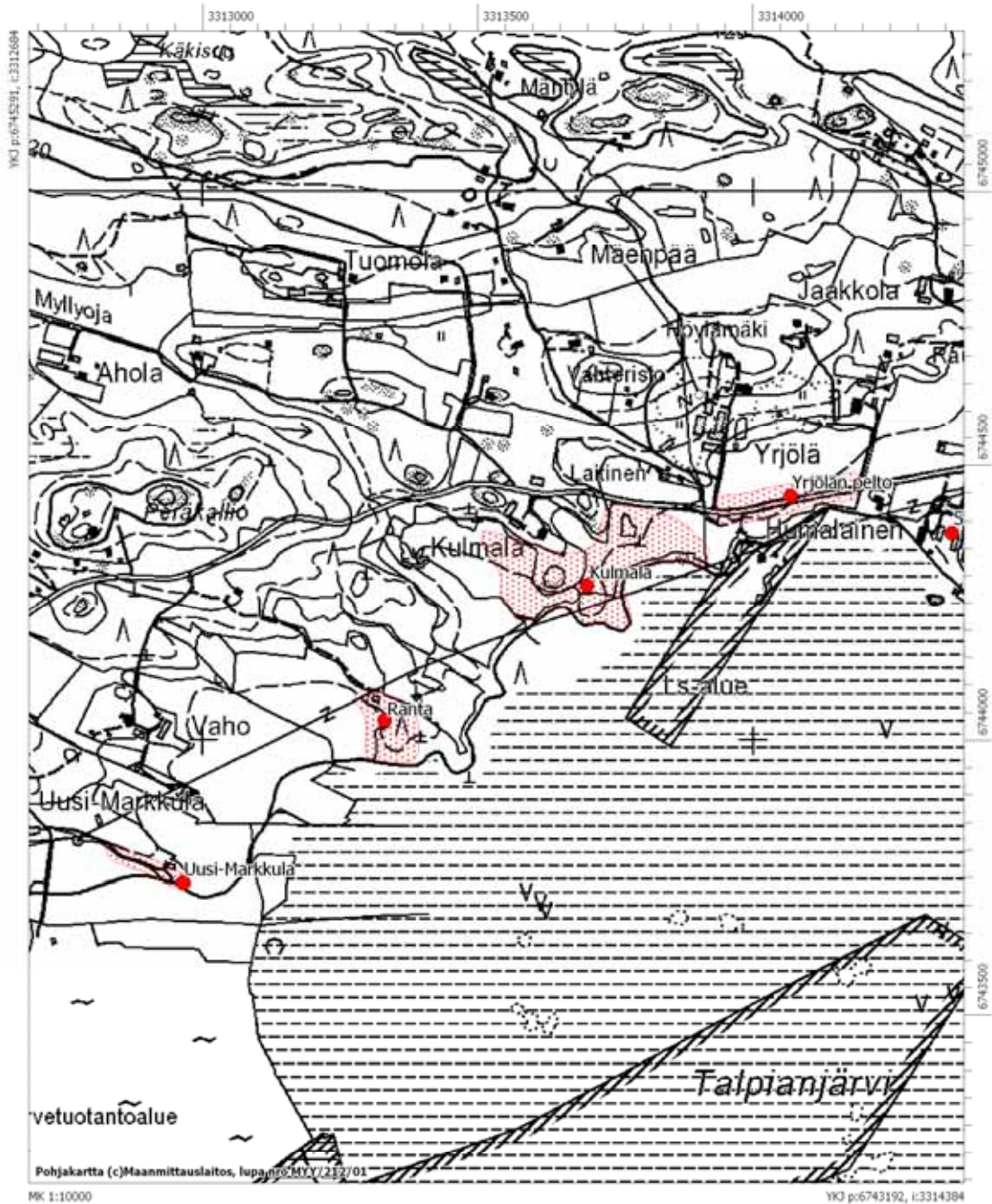
Aikaisemmat löydöt: KM 36256, diar. 15.11.2006.

Aikaisemmat tutkimukset: 2006 inventointi, Petro Pesonen.

Kertomukseen liittyvät diat: 60417 - 60429. Kertomukseen liittyvät negatiivit: 143943 - 143954.

Maastokarttaote 2402406 Torro Mk 1:1000

Tammela Uusi-Markkula 1000006582

Aikaisemmat tutkimukset ja havainnot

Asuinpaikka löytyi Petro Pesosen tekemässä Tammelan inventoinnissa vuonna 2006. Inventoinnissa löytyi kaksi kvartsi-iskosta 300 – 400 metriä Uusi-Markkulan talosta kaakkoon sijaitsevalta savipelloilta. Löydöt tulivat pellon pohjoisreunasta, joka rajautuu kapeaan metsäsaarekkeeseen.

Kohteen kuvaus

Uusi-Markkulan kivikautinen asuinpaikka sijaitsee kuivatun Talpianjärven luoteisrannalla metsäsaarekkeessa. Itä-länsi – suunnassa asuinpaikka sijaitsee Uusi-Markkulan talosta 200 – 350 metriä itään, jossa asuinpaikka sijaitsee 80 metrin levyisenä peltojen ympäröimässä metsäkaistaleessa. Suunnitellun maakaasuputken linjaus kulkee koillisesta lounaaseen juuri asuinpaikan keskikohdalla (keskikoordinaatti: p = 6743780, i = 3312920. Pesosen inventoidessa aluetta vuonna 2006 paikalla kasvoi vielä metsä. Saapuessamme kohteeseen toukokuussa 2007, metsä oli kaadettu ja koko peltojen välinen metsäsaareke oli äestetty. Äestysvaioista löytyi runsaasti kvartsi-iskoksia ja niiden perusteella asuinpaikka-alue oli selvästi hahmoteltavissa. Pesosen mainitsemalta savipelloilta ei pintapöiminnassa löytynyt iskoksia ja on luultavaa, että iskokset ovat joutuneet peltomultaan metsäsaarekkeen asuinpaikan reunasta.

Koekaivaus

Koekaivaus aloitettiin luomalla alueelle koordinaatisto, jonka peruspaalu x: 200/ y:100 sijaitsi Gasumin kiintopisteeltä 3 (Gasumin kp 3 sijainti p = 6743900, i = 3312998) 138,5 metriä suuntaan 253 goonia. Gasumin kiintopiste on pellon reunassa sijaitsevan suuren maakiven päälle isketty pultti. Luodun koordinaatiston x:n arvot kasvoivat suuntaan 56 goonia, joka oli myös maakaasuputkilinjan suunta alueen halki. Y:n arvot kasvoivat suuntaan 156 goonia. Kaivauksen korkeudet laskettiin valtakunnallisesta kiintopisteestä n:o 885115, joka sijaitsee kohdassa P= 6739689,3 I= 2476998,0 (Pultti kalliossa 70 metriä Kulmalan talon tien risteyksestä luoteeseen). Valtakunnallisen kiintopisteen korkeus on 109,60 m m.p.y. Edellä kuvatusta kiintopisteestä korkeus siirrettiin Uusi-Markkulan asuinpaikan reunalla sijainneeseen kanton, jonka korkeus oli 102,95 m m.p.y. Kiintopiste on merkitty yleiskarttaan sivulla 41. Ennen varsinaista koekaivausta metsäsaarekkeen äestysurissa ja ympäröivillä pelloilla tehtiin pintapöimintää, jonka tuloksena löydettiin kvartseja, joiden sijainti merkittiin gps – paikantimella.

Kaivaus aloitettiin koekuopituksella, josta kolme kuoppaa laajennettiin heti kaivausalueiksi. Kaivauksella poistettiin alueilta ensin turve, jonka jälkeen saavutettiin mineraalimaan pinta, joka nimettiin 0 – tasoksi. Sen jälkeen kaivettiin 5 cm:n vahvuinen mineraalimaan kerros, joka nimettiin kerrokseksi 1 ja sen jälkeistä tasoa tasoksi 1. Näin edeten alueet kaivettiin puhtaaseen pohjamaahan saakka, jolloin kaikki kulttuurimaan värjäytymät ja löydöt olivat loppuneet. Puhdas maakerros tavoitettiin podsolimaannoksen c – horisontissa keskimäärin noin 30 cm:n syvyydessä. Löydöt talletettiin kerroksittain samalle alanumerolle noin 10 x 10 cm:n kokoiselta alueelta. Kaivettua maata ei seulottu, koska kyseessä oli koekaivaus ja tarkoituksena oli saada otos kaivettavasta materiaalista.

Uusi-Markkulan kohde sijaitsee pienen mäen koillisrinteellä. Mäen korkeimmalla kohdalla on avokalliota, jossa on kvartsijuonia. Peltojen rajaama metsäalue, jossa asuinpaikka sijaitsee, oli äestetty edellisenä vuonna ja äestysurista saatiin kvartsimateriaalia, jonka levinnän perusteella kaivettavat alueet valittiin. Kaivausalueet sijoitettiin kaasuputken rakentamisessa tarvittavalle toiminta-alueelle.

Uusi-Markkulan kaivetut alueet olivat: Alue 1: x:205 – 207 /y: 93 – 96 = 6 m²

Alue 2: x: 204 -206y: 96 – 98 = 4 m²

Koeoja: x: 205 /y: 85 – 88 = 3 m²

Koekuopat: x:205/y:103 ja x: 205/y:107

Yhteensä: 15 m²

Havainnot ja löydöt

Uusi-Markkulan kohde oli inventoinnissa määritelty Uusi-Markkulan talosta 300 – 400 m kaakkoon sijaitsevalle pellolle. Tutkimus osoitti, että asuinpaikka sijaitseekin tämän pellon pohjoispuolella sijaitsevalla metsäsaarekkeella. Alueen kallio oli paljastunut useasta paikasta metsä-äestyksessä ja kalliopaljastumisissa oli runsaasti kvartsijuonia. Alueelta poimittiin pintalöytöinä myös kvartsi-iskoksia ja on mahdollista, että kohteessa on esihistoriallinen kvartsilouhos. Kaivaustutkimuksessa avattiin 15 neliometriä kaivausalueita siten, että tutkittu alue antaisi hyvän kuvan asuinpaikasta putkilinjan toiminta-alueen kohdalta. Tutkittuja alueita kaivettiin keskimäärin noin 30 cm syvyydeltä turpeen alaista mineraalimaata. Kaivauksissa paljastui ruskeaa likamaata ja nokiläiskiä heti turpeen alaisesta kerroksesta kaivauksen pohjaan saakka.

Kaivauksilta talletettiin 168 alanumeroa löytöjä, jotka on talletettu päänumerolle KM 36749. Seuraavassa taulukossa löydöt on esitetty löytölajeittain.

Laji	määrä	Paino grammoina
Kivilaji-iskoksia	1	2,1
Rautakuonaa?	1	0,9
Kvartsiesineitä	1	0,4
Kvartsi-iskoksia	601	3572,1
Kvartsikaapimia	6	96,1
Kvartsiraaka-aine kappaleita	4	501,2
Kvartsiveitsiä	3	17
Saviastian paloja	77	264,6

Yhteenveto

Tutkimuksen perusteella Uusi-Markkulan asuinpaikka sijaitsee koordinaattien $p = 6743800 - 6743900$, $i = 3312750 - 3312880$ - välisessä maastossa. Suunniteltu kaasuputken linjaus kulkee juuri tämän alueen keskivaiheilla. Kohteesta paljastui kivikautinen asuinpaikka, jonka saviastianpalat ovat nuorakeramiikkaa. Keramiikkamateriaalissa oli sekä nuorapainanteisia saviastianpaloja sekä ns. vulstiastian paloja, joissa oli reunalista eli vulsti. Keramiikan perusteella asuinpaikka ajoittuu kivikauden loppuun 4300 – 5200 BP. Kohteesta tavattiin tummanruskeaa likamaata useassa kaivauskerroksessa, mikä viittaa asumiseen paikalla. Toisaalta alueen kalliossa oli runsaasti kvartsi-juonteita ja iskettyä kvartsia, mikä viittaa myös mahdollisen kvartsilouhoksen sijaintiin paikalla.

Diat: 60417 - 60432

60417	Uusi – Markkulan asuinpaikka ennen kaivausta.
60418	Uusi – Markkulan kaivausalue x: 204 – 205 / y: 96 – 98 tasossa 0, SW – NE.
60419	Uusi – Markkula alue x: 206 – 207 / y: 93 – 96 tasossa 0, SE – NE.
60420	Uusi – Markkula alue x: 205 / y: 85 – 88 tasossa 0, SW – NE.
60421	Kvartsia Uusi – Markkulan kohteen kalliossa.
60422	Alue x: 205 – 207 / y: 93 – 96 tasossa 1, alueelta löytyi nuorakeramiikkaa. SW – NE.

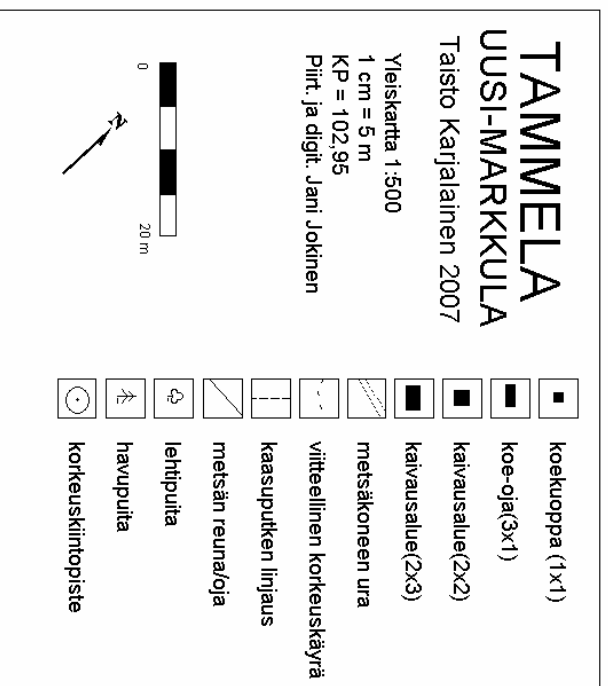
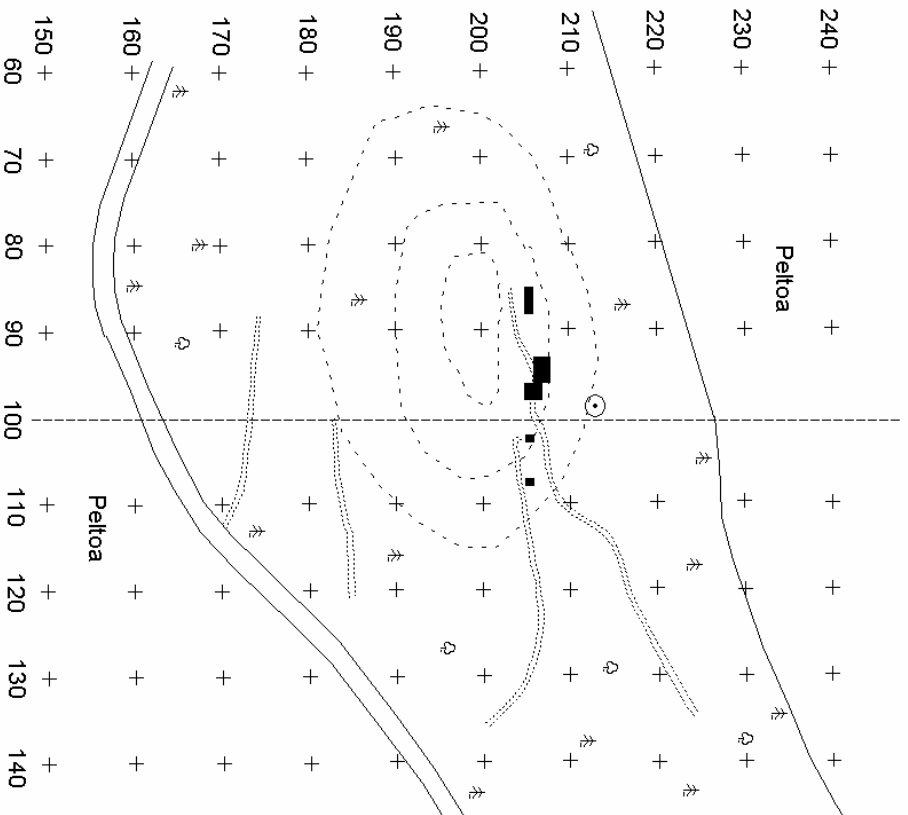
- 60423 Alue: x:205 – 207 /y:93 - 96 tasossa 1, NE – SW.
- 60424 Alue: x:204 – 205,5/y:96 – 98 tasossa 2.
- 60425 Alue: x: 204 – 205,5 / y: 96 – 98 tasossa 3, taustalla on alue:
X: 205 – 207 / y: 93 -96 tasossa 2.
- 60426 Alue: x: 204 – 205,5/y:96 – 98 tasossa 4, alue: x: 205 – 207/y: 93 - 96 tasossa 3.
- 60427 Keramiikkaa in situ alueelta: x: 204 – 205,5/y: 96 – 98 tasossa 2.
- 60428 Koekuoppa x: 205 / y: 107 noin 20 cm syvyyteen kaivettuna.
Kuopasta löytyi nuorakeramiikkaa.
- 60429 Työkuva: Jasse Tiilikkala ja latta, Taustalla Jari – Matti Kuusela.
- 60430 Koeojan päädyn ruutu: x: 205 / y: 87 kaivettuna 30 cm syvyyteen.
- 60431 Profiili: x: 205 – 207/ y: 93.
- 60432 Vasemmalta oikealle, Piirtäjä Jani Jokinen, kaivajat: Inga Nieminen, Kirsi Koskela, Jari – Matti Kuusela, Sepe Ahtosalo ja Jasse Tiilikkala.

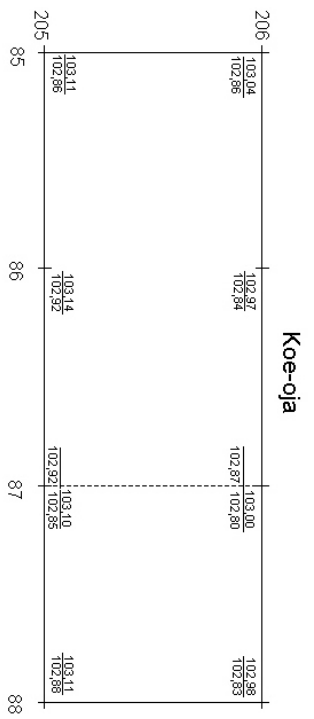
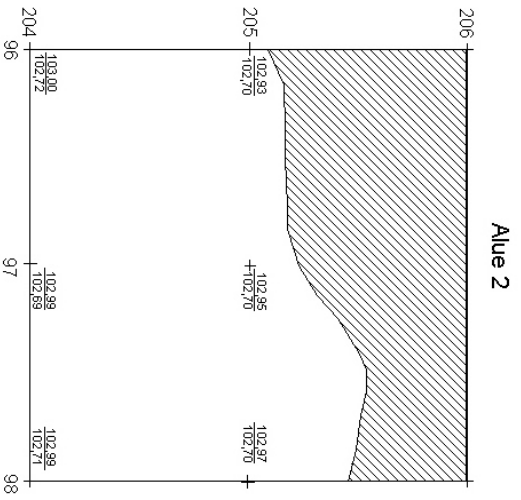
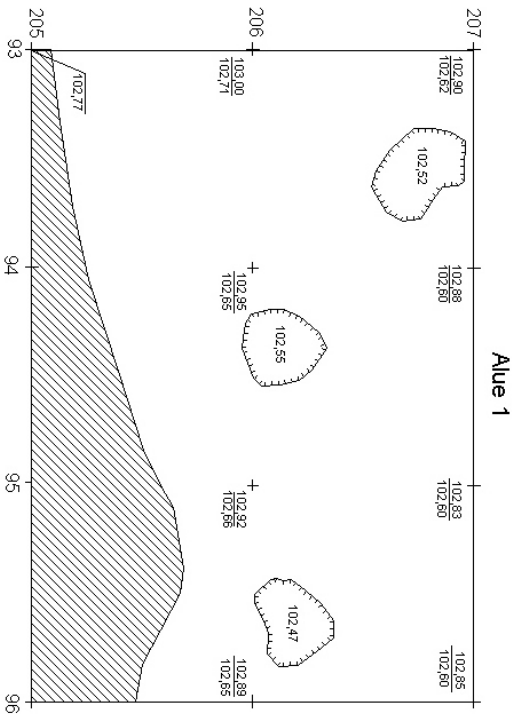
Negatiivit: 143943 – 143954

- 143943 Uusi – Markkulan kivikautinen asuinpaikka ennen kaivausta.
- 143944 Kaivausta aloitetaan Uusi-Markkulassa, Putkilinja kulkee kaivausalueiden kohdalta takana näkyville peltoaukeille.
- 143945 Koeoja x:205/y:85 – 88, taso 0, SW – NE. Alueelta löytyi runsaasti kvartssia, punaista likamaata ja nokea.
- 143946 Kvartsijuoni asuinpaikalla sijaitsevassa kalliossa.
- 143947 Etualalla alue: x:204 – 205,5/y: 96 – 98 tasossa 3 ja takana alue: x: 205 – 207/y:93 – 96 tasossa 2.
Alueiden välissä kulkee metsä-äestyksen jälki. SE – NW.
- 143948 Keramiikkaa in situ alueella: x: 205 – 207/y: 93 – 96.
- 143949 Etualalla alue: x:204 – 205,5/y: 96 – 98 tasossa 4 ja takana alue: x: 205 – 207/y:93 – 96 tasossa 3.
Alueiden välissä kulkee metsä-äestyksen jälki. SE – NW.
- 143950 Profiili: x: 205 – 207/ y: 93.
- 143951 Jasse Tiilikkala pitelee lattaa ruudussa: x: 206/y: 95; kohdassa, josta tuli nuorakeramiikkaa.
- 143952 Kaivausalueet pohjaan saakka kaivettuna. Maa oli hyvin kivinen.
- 143953 Koeojan ruutu: x: 205/y: 88 kaivettiin syvälle, koska sen alueelta tuli runsaasti kvartssia ja nokimaata.
SE – NW.
- 143954 Vasemmalta oikealle, Piirtäjä Jani Jokinen, kaivajat: Inga Nieminen, Kirsi Koskela, Jari – Matti Kuusela, Sepe Ahtosalo ja Jasse Tiilikkala.

Kartat

Kohde:	Kartta:	Koko:	Mk:	s.
Uusi-Markkula	Yleiskartta	A3	1: 500	41
	Pinta- ja pohjavaaituskartta:			
	alueet 1, 2 ja koeoja	A3	1: 20	42
	Alue 1, taso: 1	A3	1: 20	43
	taso: 2	A3	1: 20	44
	taso: 3	A3	1: 20	45
	taso: 4	A3	1: 20	46
	taso: 5	A3	1: 20	47
	Alue 2 tasot: 1 – 5	A3	1: 20	48
	Koeoja, tasot: 1 – 4	A3	1: 20	49
	Profiili x: 205 – 207 / y: 93		1: 20	50

TAMMELA
UUSI-MARKKULA
Taisto Karjalainen 2007

Tasokartta 1 :20 1 cm = 20cm
Pinta- ja pohjavaaitus
Kaivausalueet 1 ja 2 sekä koe-oja
Kp 102,95
Korkeudet m mpy
Piirt. ja digiit. Jani Jokinen

0 80 cm

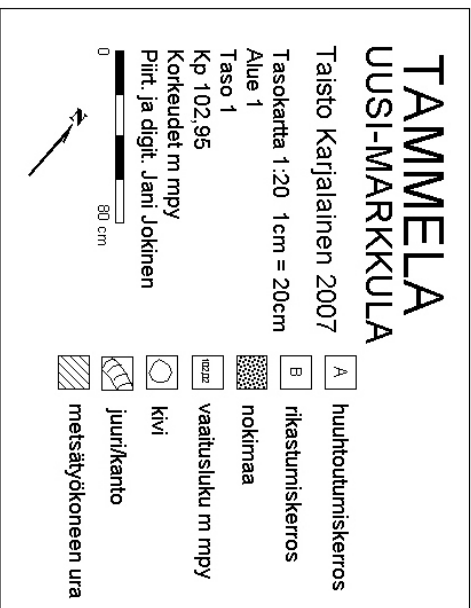
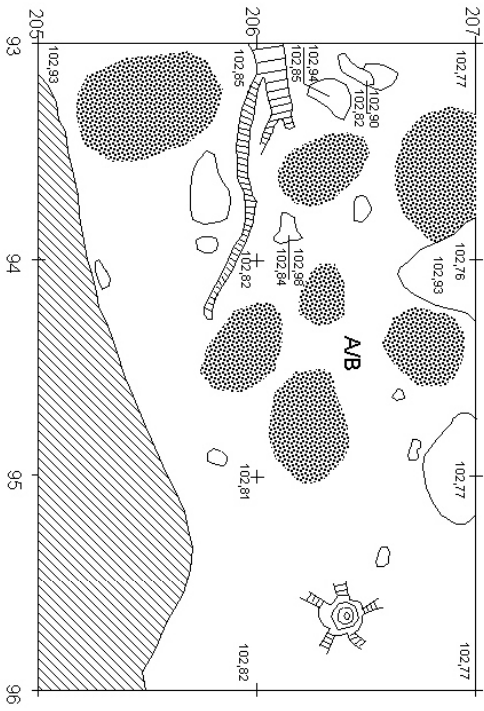

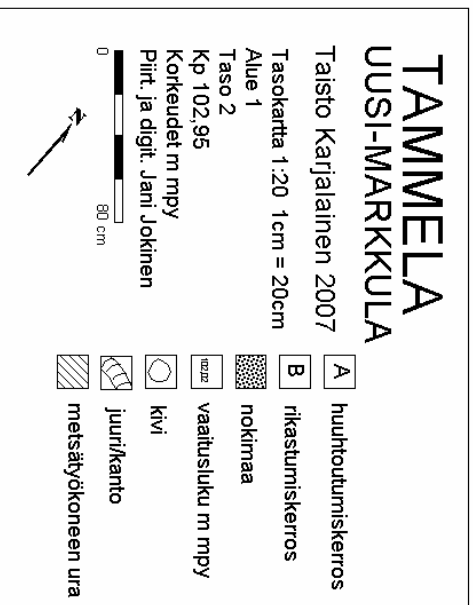
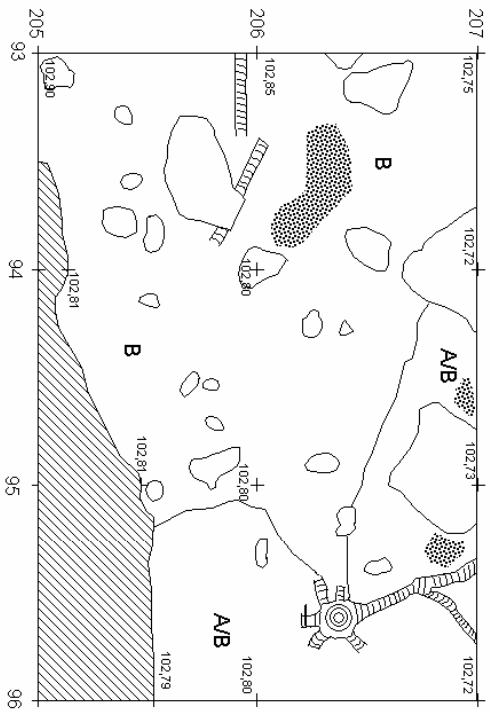

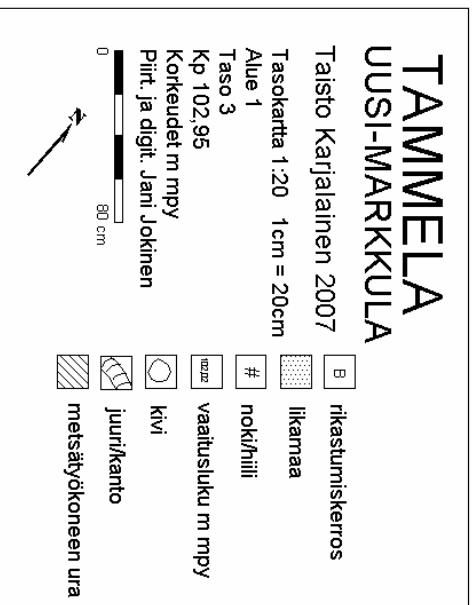
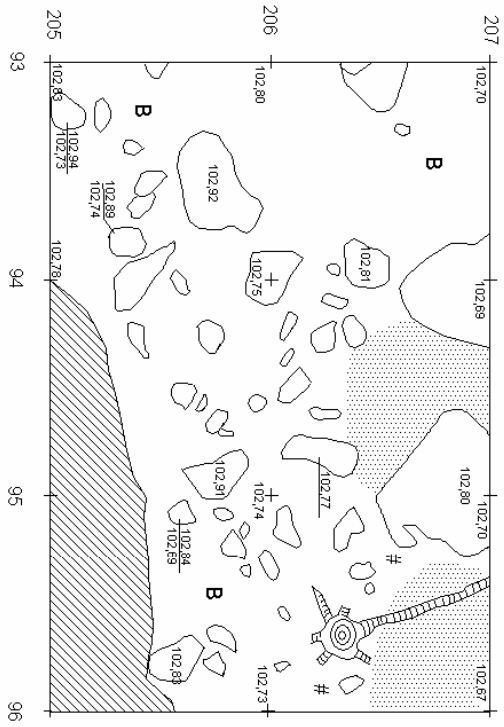
metsätyökoneen ura

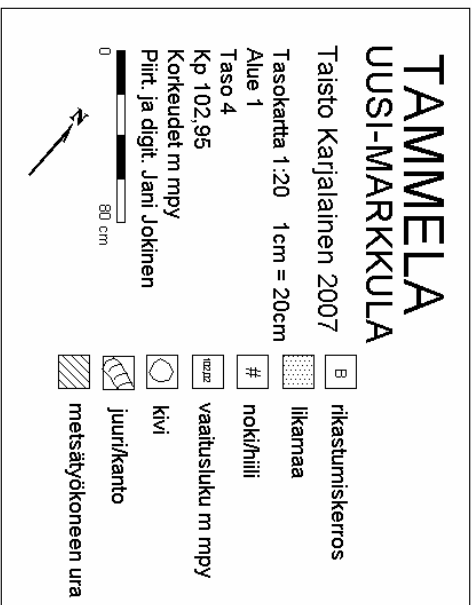
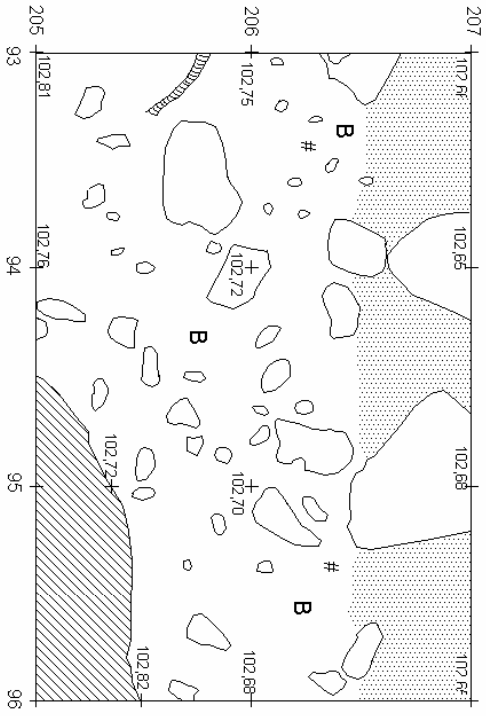

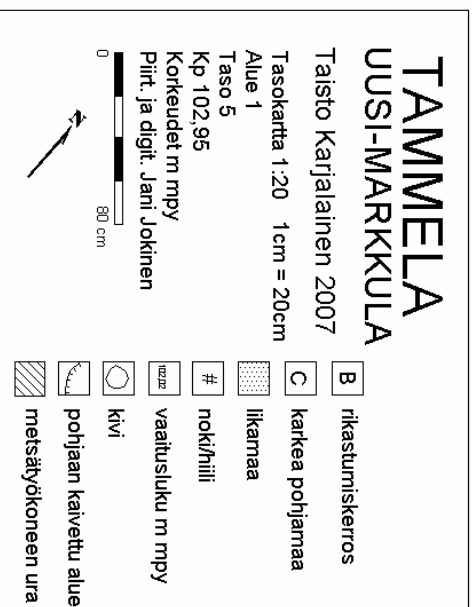
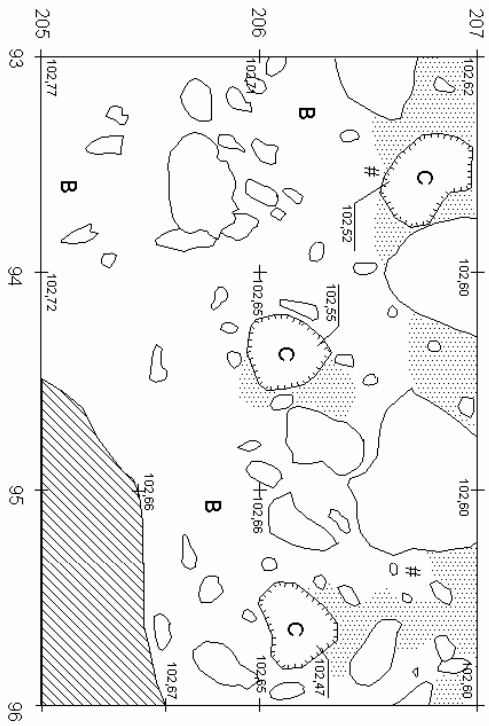
pohjaan kaivettu alue

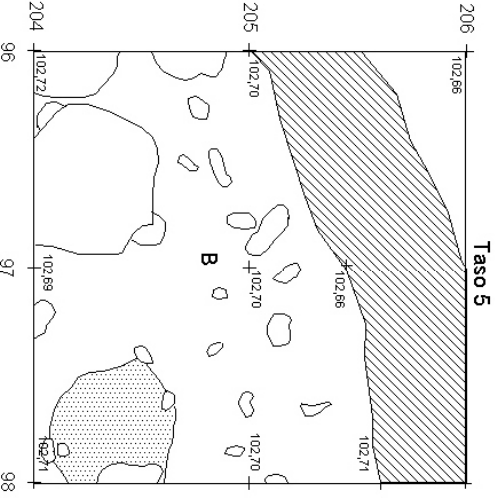
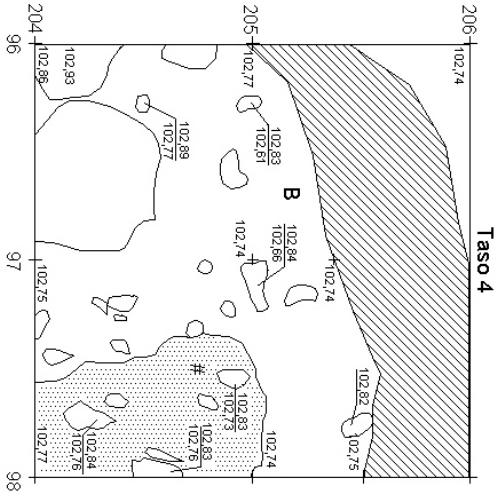
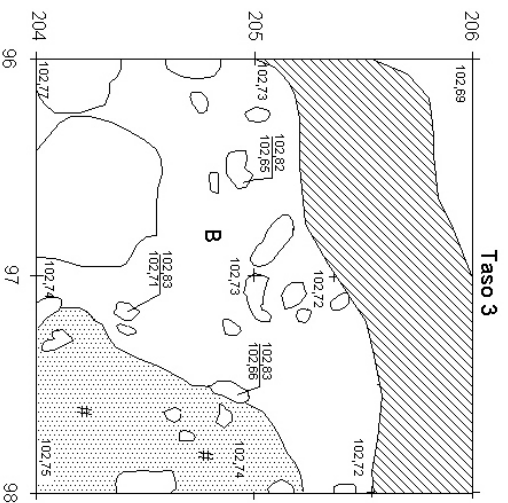
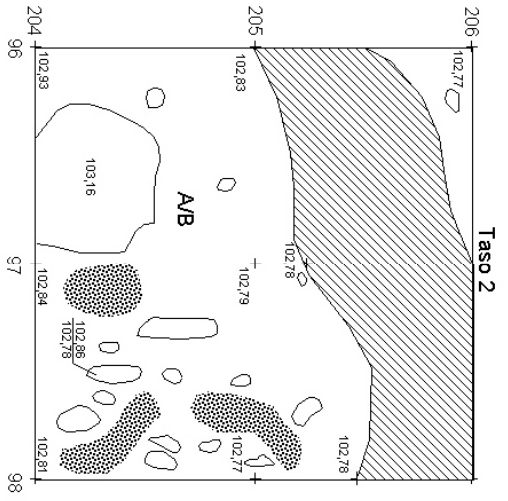
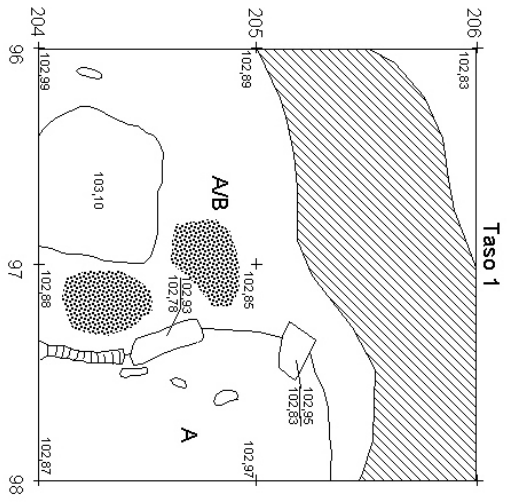

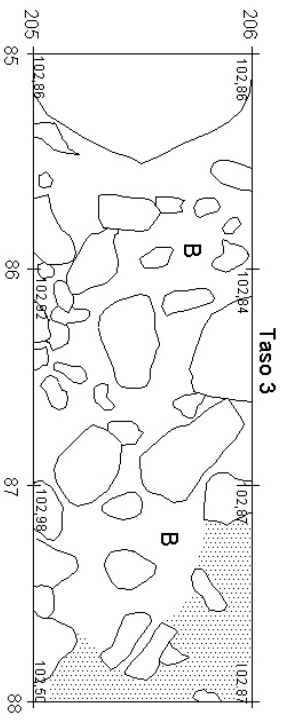
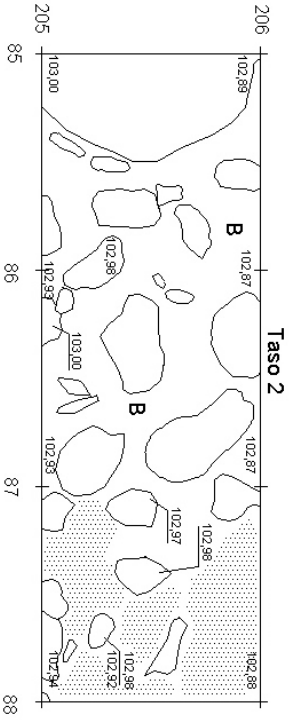
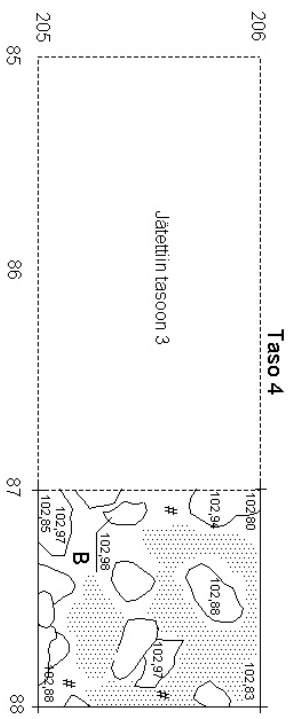
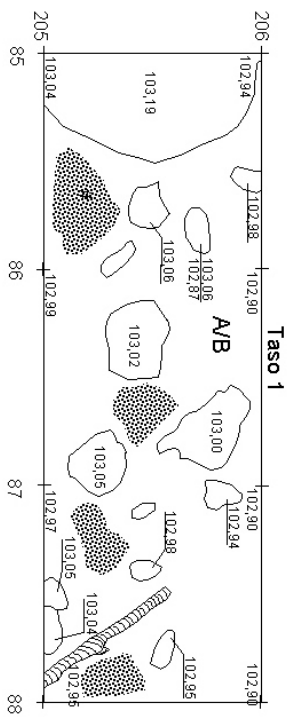

TAMMELA
UUSI-MARKKULA

Taisto Karjalainen 2007
Tasokartta 1:20 1 cm = 20cm
Alue 2
Tasot 1-5
Kp 102.95
Korkeudet m mpy
Pliit. ja digit. Jani Jokinen

[A]	huuhoutumiskerros
[B]	rikastumiskerros
[stippled]	nokkinnaa
[dotted]	ilkamaa
[circle]	kiivi
[hatched]	Juuri
[diagonal lines]	metsättyökoneen ura
[wavy lines]	vaatusluku m mpy
[#]	nokkihiili

0 80 cm

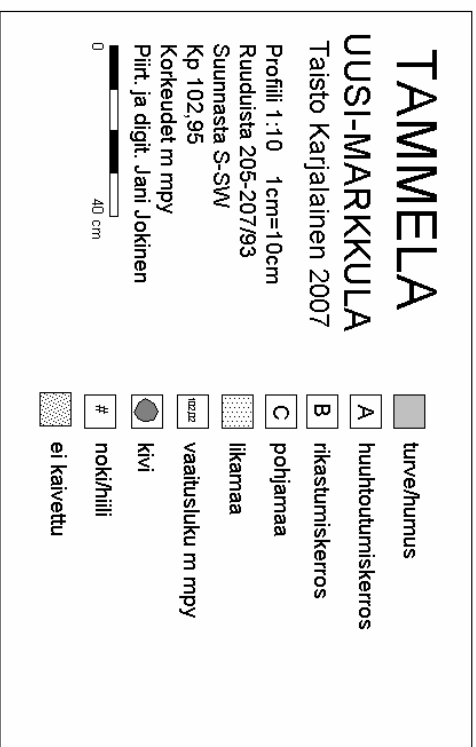
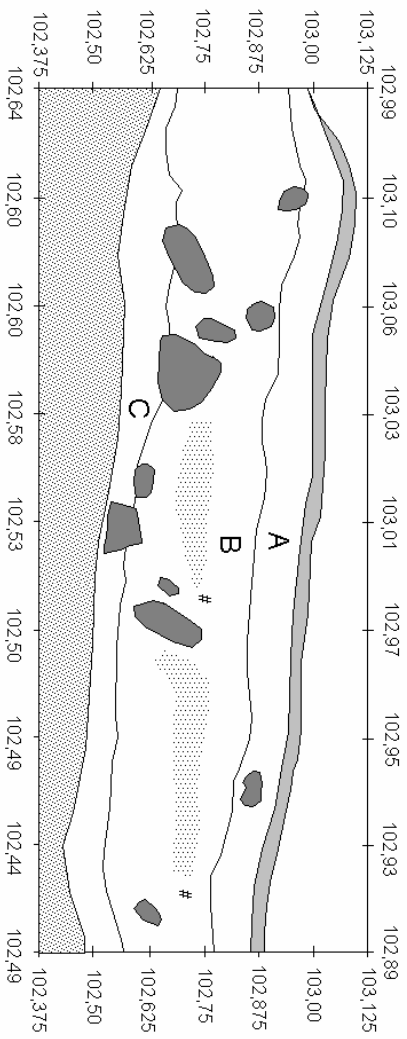
TAMMELA
UUSI-MARKKULA
 Taisto Karjalainen 2007

Tasokartta 1:20 1 cm = 20cm

Koeoja
 Tasot 1-4
 Kp 102,95
 Korkeudet m mpy
 Piirt. ja digit. Jani Jokinen

	A	huutoutumiskerros
	B	rikastumiskerros
		nokimaa
		ilkamaa
		kiivi
		juuri
	#	hiili/roki
		vaatusluku m mpy

0 90 cm

Koekuoppien pinta- ja pohjavaaitukset mmpy.**Vaaitukset on otettu kuoppien koilliskulmista.**

X:	Y:	Pinta:	Pohja:
206	103	102,54	102,19
206	107	102,35	101,99

Taulukko: pintapoinnassa talletettujen kvartsien GPS lukemat

Kvartsi	
P:	I:
6743795	3312809
6743816	3312888
6743819	3312872
6743796	3312853
6743823	3312851
6743738	3312878
6743822	3312869
6743816	3312859
6743808	3312860
6743823	3312875

Etualalla alue: x: 204 – 205,5/ y: 96 – 98 tasossa 3 ja takana alue: x: 205 – 207/ y: 93 – 96 tasossa 2. Alueiden välissä on metsä-äestyksen jälki. SE – NW.

3.5. Tammela Vaho, inventoinnissa löytynyt uusi kohde

Putkilinjan tutkimuksen yhteydessä löytyi Rannan ja Uusi-Markkulan tunnettujen kohteiden väli-
maastosta uusi kivikautinen asuinpaikka, joka nimettiin Vahoksi. Uusi asuinpaikka ei sijaitse putki-
linjauksella, eikä siten vaikuta mitenkään suunniteltuun linjaukseen.

Arkistotiedot

Muinaisjäännytystyyppi: asuinpaikka

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Peruskartta: 202406 TORRO

Yhtenäiskoordinaatit: p = 6744187, i = 3313001, z = 102 - 103

Koordinaattien selite: GPS –mittaus

Sijainti: Tammelan kirkosta n. 11 km lounaaseen.

Kohdekuvaus

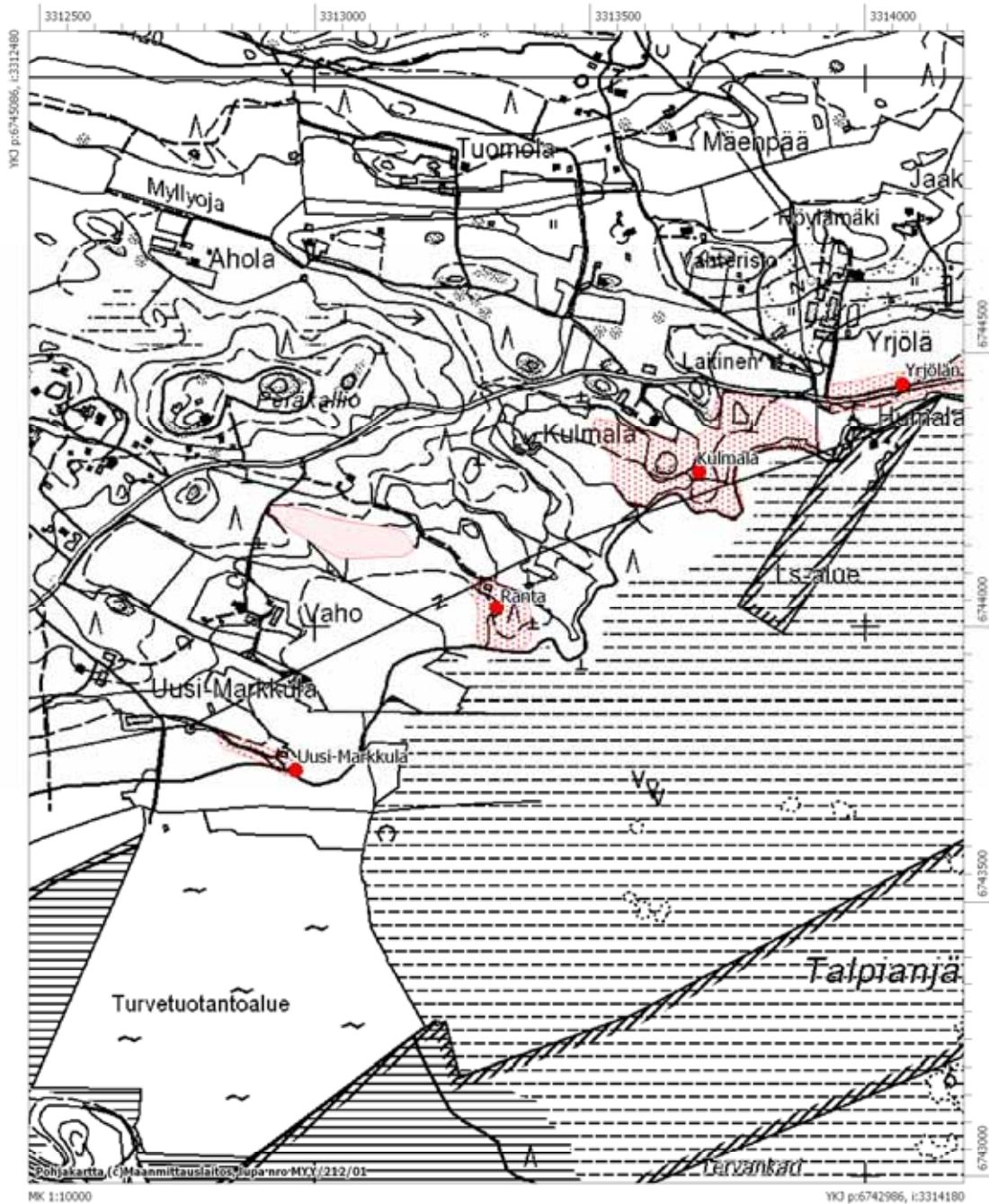
Asuinpaikka sijaitsee kuivatun Talpianjärven luoteisrannalla, Vahon talosta 200 metriä koilliseen. Paikalta löytyi savipelloilta neljä kappaletta kvartsi-iskoksia. Asuinpaikan arvioitiin rajautuvan p: 6744140 – 6744220, i: 3312900 – 3313060 – väliselle alueelle. Savipelto rajautuu pohjoisessa hakkuuaukeaan ja todennäköisesti asuinpaikkaa on sillä alueella säilynyt koskemattomana.

Tutkimukset: Taisto Karjalainen, tarkastus 2007.

Löydöt: KM: 36750, kvartsi-iskoksia 4 kpl. Diar. 1.8.2007

Maastokarttaote 2402406 Torro Mk 1 : 1000

Tammela Vaho

4. Yhteenveto

Maakaasuputkilinjalta tutkittiin koekaivauksin neljä kivikautista asuinpaikkaa. Kaikissa kohteissa tehtiin aluksi pintapöimintää ja poiminnan tuloksena saatiin karkea arvio asuinpaikkojen laajuudesta. Kohteisiin avattiin kaivausalueita ja koekuoppia seuraavasti: Yrjölän pelto: 6 m², Kulmala: 18 m², Ranta: 20 m² ja Uusi-Markkula 15 m². Kaivausalueita oli siis yhteensä 59 m².

Kaivausalueet ja koekuopat kaivettiin suunnitellulle maakaasuputkilinjalle. Yrjölän pellon ja Kulmalan kohteissa linja kulkee kokonaisuudessaan pellolla, joka kaivausalueilla osoittautui pinnasta pohjaan saakka saveksi, jossa ei havaittu muuta asumisen merkkejä, kuin pellon muokkauskerrokseen sekoittuneet löydöt. Rannan asuinpaikka sijaitsee osaksi metsässä ja osaksi pellolla. Asuinpaikan metsäosuudelle kaivetuista kaivausalueista paljastui nokista maata ja muutamia kvartsi-iskoksia. Pelto-osuuksilla asuinpaikka oli samanlainen kuin Yrjölän pellon ja Kulmalan kohteissa. Asuinpaikka oli sekoittunut peltomuokkauksessa ja löydöt tulivat sekoittuneesta muokkauskerroksesta. Ainoastaan löytöjen horisontaalinen levintä kertoo näissä kohteissa jotakin alkuperäisen asuinpaikan sijainnista ja laajuudesta.

Uusi-Markkulan kohteesta paljastui neoliittisen kivikauden asuinpaikka, jonka materiaalissa on nuorakeramiikkaa. Asuinpaikka sijaitsee metsäsaarekkeessa koordinaattien $p = 6743800 - 6743900$, $i = 3312750 - 3312880$ välisessä maastossa. Asuinpaikan keskusalue, josta pintapöiminnassa saatiin eniten kvartseja ja johon kaivausalueet sijoitettiin, sijaitsee juuri suunnitellun kaasuputkilinjan keskikohdassa. Alueella on viitteitä myös esihistoriallisesta kvartsilouhoksesta. Metsäsaareke, jossa asuinpaikka sijaitsee, on vuonna 2006 äestetty ja asuinpaikka on osittain jo tuhoutunut.

Helsingissä 20.11.2007

Taisto Karjalainen